наша свабода

№89(176) ВЫДАЕЦЦА З 25 ЛЮТАГА 2000 ГОДА

20 ЖНІЎНЯ 2001 года ПАНЯДЗЕЛАК

Адрас: 220123, г.Мінск, а/я 103

тэл. 228-69-18, 210-02-53

E-mail: NPSvaboda@irex.minsk.by http://www.svaboda.com

КОШТ СВАБОДНЫ

Дэмакратычныя сілы за адзінага кандыдата

Пяты Кангрэс дэмакратычных сілаў, які праходзіў 18 жніўня ў Мінску, выказаў поўную падтрымку адзінаму кандыдату ў прэзідэнты Уладзіміру Ганчарыку.

Вынікі 5-га Кангрэса былі абсалютна прадказальнымі, таму нават не спатрэбілася прымаць ніякіх спецыяльных пастановаў або рэзалюцыяў. Пасля таго, як 867 дэлегатаў — прадстаўнікоў дэмакратычных рэгіянальных аб'яднанняў — аднагалосна падтрымалі адзінага кандыдата ад шырокай грамадзянскай кааліцыі, Уладзімір Ганчарык выступіў з прамовай. «Я веру, што разам — нават у гэтых умовах, — мы пераможам. І разам мы пабудуем новую Беларусь. Няхай заўсёды гучыць «Жыве Беларусь!», — заявіў адзіны кандыдат.

Старшыня Федэрацыі прафсаюзаў Беларускай запатрабаваў ад Аляксандра Лукашэнкі публічных тэледэбатаў, а таксама стварэння незалежнай камісіі па расследаванні злачыннай дзейнасці «эскадронаў смерці». 17 жніўня Цэнтрвыбаркам адмовіў адзінаму кандыдату даць прамы эфір на тэлебачанні.

У сваім выступе У.Ганчарык адзначыў, што «вертыкаль» будзе рабіць усё магчымае і немагчымае, каб не дапусціць перамогі дэмакратычнага кандыдата. Ужо ёсць звесткі, што выканаўчая ўлада атрымала загад забяспечыць у часе датэрміновага галасавання 30% выбаршчыкаў — замест устаноўленай планкі ў 5-7%. За каго яны «прагаласуюць» — тлумачыць не трэба. У звязку з такімі пагрозамі адзіны кандыдат заклікаў чыноўнікаў устрымацца ад фальсіфікацыяў і правакацыяў.

Заканчэнне на стар.3

Шведскі дапаможнік па экалогіі

Паводле ініцыятывы беларускага грамадскага аб'яднання «Розныя-Роўныя», у Беларусі выйшаў з друку тэматычны зборнік «Экалоджык» аб'ёмам 70 старонак і накладам 300 асобнікаў. Кніга закліканая зрабіць для школьнікаў экалогію больш «жывой» і цікавай. Гэты метадычны дапаможнік плануецца бясплатна распаўсюджваць сярод выкладчыкаў экалогіі, прадстаўнікоў экалагічных грамадскіх арганізацыяў. Некалькі асобнікаў павінны быць перададзеныя ў міністэрства адукацыі, а таксама міністэрства прыродных рэсурсаў і аховы навакольнага асяроддзя.

Выданне зборніка з'яўляецца складаючай часткай праекту «ЭкаЛоджык» і «ЭкаЛоджык — Інфарм» арганізацыі «Розныя-Роўныя». Гэтая праграма рэалізуецца з лютага 2001 года пры падтрымцы фонду *ISAR*. У яе рамках настаўнікі, прадстаўнікі грамадскіх арганізацыяў і дзяржаўных структураў знаёмяцца са спецыяльнай шведскай методыкай выкладання экалогіі дзецям.

Аляксей АРЭШКА

Масква перамагла

Пераможцам тэндэра на права стаць другім аператарам сотавай сувязі стандарту *GSM* у Беларусі мінсувязі рэспублікі, хутчэй за ўсё, аб'явіць маскоўскую кампанію МТС. Пра гэта БелаПАН паведамілі ў міністэрстве сувязі Беларусі.

Кіраўніцтва мінсувязі як арганізатар тэндэра аб'явіла, што прапанаваныя фінансавыя, тэхнічныя і тарыфныя ўмовы практычна ў аднолькавай ступені выканалі тры канкурсанты — фірмы з Расіі (Масква), Аўстрыі і Саудаўскай Аравіі.

Аднак, як адзначаецца ў паведамленні мінсувязі, кампанія МТС мае сур'ёзную падтрымку з боку міністра сувязі РФ Леаніда Рэймана, прадстаўнікоў буйнога маскоўскага бізнесу, Адміністрацыі прэзідэнта і ўрада Беларусі. Пры гэтым варта адзначыць, што афіцыйныя вынікі тэндэрная камісія павінна абнародаваць 25 жніўня.

Аляксей АРЭШКА

Кандыдат Лукашэнка парушае закон?

Уладзімір Ганчарык звярнуўся ў Пракуратуру Беларусі і ў Цэнтрвыбаркам з заявай аб фактах грубага парушэння выбарчага заканадаўства з боку кандыдата ў прэзідэнты Аляксандра Лукашэнкі. Пра гэта паведамляецца ў прэс-рэлізе, распаўсюджаным 17 жніўня выбарчым штабам адзінага кандыдата ў прэзідэнты ад шырокай грамадзянскай кааліцыі.

Ганчарык спасылаецца, у прыватнасці, на тое, што 16 жніўня газета «Советская Белоруссия» апублікавала артыкул «Разам! А.Р.Лукашэнка — наш Прэзідэнт», у якім указваецца, што «газета выступае ў падтрымку Аляксандра Рыгоравіча Лукашэнкі — у гэтым ні ў каго няма сумненняў». Штаб Ганчарыка лічыць, што падобныя дзеянні дзяржаўнага СМІ ўтрымліваюць прыкметы адміністрацыйнага і крымінальнага правапарушэння, паколькі носяць «усвядомлены характар і неадназарова мелі месца». Дадатковыя асобы Ганчарыка патрабуюць, каб газета «Советская Белоруссия» апублікавала ў двухдзённы тэрмін на тым жа месцы, тым жа шрыфтам і ў тым жа аб'ёме артыкул «Разам! У.І.Ганчарык — наш прэзідэнт», падрыхтаваны ініцыятыўнай групай кандыдата ў прэзідэнты.

«Гэта не адзіны факт парушэння правоў кандыдатаў у прэзідэнты», — гаворыцца ў прэс-рэлізе. Так, парушаючы выбарчае заканадаўства, Гродзенскі гарвыканкам прыняў рашэнне аб вылучэнні на тэрыторыі Гродна 20 месцаў для размяшчэння агітацыйнай друкаванай прадукцыі, у той час як у горадзе больш за 100 выбарчых участкаў. Падобным чынам паступіў і Мінскі гарвыканкам (94 месцы на больш чым 700 участкаў). Уладзімір Ганчарык звярнуўся да генеральнага пракурора Беларусі Віктара Шэймана з патрабаваннем вынесці прадпісанне Гродзенскаму і Мінскаму гарвыканкамам аб неадкладнай ліквідацыі незаконных рашэнняў і прыцягнуць вінаватых да адказнасці. Такія ж заявы былі накіраваны пракурорам Мінска і Гродна.

Крысціна СТАНКЕВІЧ

НАША СВАБОДА пад арыштам

Спецвыпуск нашай газеты, які выйшаў у пятніцу і быў прысвечаны прэзідэнцкім выбарам, аказаўся вельмі небяспечны для беларускіх уладаў. Не паспеўшы патрапіць да чытачоў, амаль увесь наклад газеты – 400 тысяч асобнікаў – быў арыштаваны супрацоўнікамі Дзяржаўнага камітэта фінансавых расследаванняў (ДКФР) прама ў друкарні.

Канфіскаваны нумар газеты ўтрымліваў разнастайную інфармацыю пра прэзідэнцкія выбары, маючыя адбыцца 9 верасня. Адзін з матэрыялаў спецвыпуску заклікаў усіх прыйсці на выбарчыя ўчасткі, бо нават 70%-я яўка гарантавала б паразу А.Лукашэнкі.

Спецвыпуск таксама распавядаў пра адзінага кандыдата ў прэзідэнты ад шырокай грамадзянскай кааліцыі Уладзіміра Ганчарыка і пра ягоную праграму.

Варта адзначыць, што ў гісторыі НАШАЙ СВАБОДЫ гэта быў ужо 15-ты спецвыпуск. Але ён стаўся першым, які быў канфіскаваны яшчэ ў друкарні. Таму відавочна – праўдзівая інфармацыя напярэдадні выбараў непатрэбная ўладам, таму яны гатовыя любымі шляхамі перакрыць доступ людзей да незалежных крыніцаў.

Мы не збіраемся адмаўляцца ад публікацыяў на выбарчую тэматыку і таму чакаем горшага. Не выключаны нават варыянт, калі газету напярэдадні выбараў проста чарговы раз закрыюць – як заўсёды, рашэннем «зверху».

Але калі закрыццё НАШАЙ СВАБОДЫ адбудзецца, то гэта стане чарговым сведчаннем агоніі лукашэнкаўскага рэжыму. Пакуль жа мы гатовыя да апошняга адстойваць права нашых суграмадзянаў на праўдзівую інфармацыю, якая так неабходная ў перадвыбарчы час.

Рэдакцыя

Двух назіральнікаў не пусцілі

Кіраўнік місіі назіральнікаў Бюро па дэмакратычных інстытутах і правах чалавека (БДІПЧ) АБСЕ за прэзідэнцкімі выбарамі ў Беларусі Хайер Балíян, які на чале групы з пяці экспертаў 17 жніўня прыляцеў у Мінск, адказваючы на пытанні журналістаў у аэрапорце, заявіў аб тым, што «дзверы місіі адчыненыя для ўсіх».

Пры гэтым кіраўнік групы не ўтойваў свайго непаразумення наконт таго, што два назіральнікі, якія павінны былі таксама прыляцець у Мінск, не змаглі атрымаць уязныя візы. Цяпер кіраўніцтва БДІПЧ прымае намаганні, каб вырашыць гэтую праблему – ці то гэта чарговая тэхнічная накладка, ці то ўсвядомленая адмова ў выдачы візаў экспертам бюро.

Мяркуецца, што ў панядзелак, 20 жніўня, назіральнікі БДІПЧ наведаюць Цэнтрвыбаркам Беларусі.

Уладзімір ГЛОД

Этого нам только не хватало

Единственной страной в Европе, готовой принять Каддафи, стала Беларусь

После падения Милошевича, с которым Лукашенко пытался выстроить ось Минск-Белград, похоже, другом в Средиземноморье у белорусского правителя стал ливийский диктатор Муамар Каддафи. На минувшей неделе было официально объявлено, что высокий гость из Ливии приедет в августе в Беларусь. Точная дата его приезда пока не называется. Зато только известны даты некоторых событий, которые в августе ожидают Беларусь. Это начало 26 августа широкомасштабных учений всех видов вооруженных формирований, имеющихся в наличии у Лукашенко, и 30 августа — его день рождения. Так что вполне возможно, что его друг Каддафи приурочит именно к этим датам свой исторический визит. До сих пор европейские государства не желали видеть у себя такого гостя — покровителя террористов.

В прошлом году правящие режимы в Беларуси и Ливии активно развивали между собой разнообразные отношения. Этому способствовали взаимные визиты глав внешнеполитических ведомств двух стран. Правда, почему-то о четырехдневном визите тогдашнего министра иностранных дел Беларуси Урала Латыпова государственные СМИ Беларуси сообщили только по его возвращению домой. Результатом многодневного пребывания У.Латыпова в этой ответственной командировке стал официальный визит, осенью прошлого года, самого белорусского правителя в Ливию.

Окончание на стр.3

НАДВОР'Е

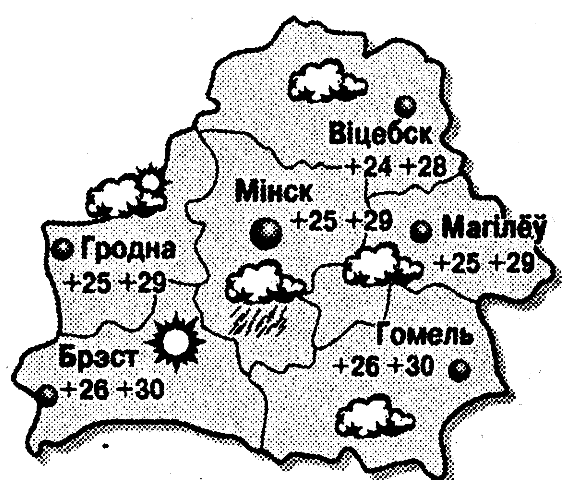

Крыніца: www.gismeteo.ru

Курс наяўнага долара на «чорным рынку»

1460

ПРАПАНОВА

Вучэнні «Нёман-2001» не да месца

Кандыдат у прэзідэнты Беларусі Уладзімір Ганчарык прапанаваў дзеючаму кіраўніку дзяржавы Аляксандру Лукашэнку адмяніць вучэнні «Нёман-2001» і звярнуцца з аналагічнай прапановай да кіраўніцтва суседняй Літвы, дзе прыкладна ў такія ж тэрміны як і ў Беларусі (у канцы жніўня — пачатку верасня) павінны прайсці міжнародныя вучэнні. Пра гэта гаворыцца ў заяве адзінага кандыдата, распаўсюджанай 17 жніўня. «У крайнім выпадку, зыходзячы з таго, што на падрыхтоўку вучэнняў ужо затрачаныя вялікія сродкі з дзяржбюджэту, перанесці іх правядзенне на больш позні тэрмін — пасля выбараў новага прэзідэнта Беларусі», — прапаноўвае Ганчарык.

Сваю пазіцыю ён тлумачыць наступным чынам: «Акрамя таго, што запланаваныя вучэнні прывядуць да абвастрэння знешнепалітычнай абстаноўкі, іх можна расцаніць і як «гульню мускуламі» з боку дзеючай улады, пагрозу грамадзянам сваёй краіны напярэдадні восеньскіх прэзідэнцкіх выбараў. Вынікам гэтага можа стаць непатрэбны напал страсцей у грамадстве». У заяве Ганчарык адзначае, што сваімі ваяўнічымі антызаходнімі заявамі дзеючы прэзідэнт «выстаўляе на смех не толькі персанальна сябе, але і ўсю Беларусь».

Вячаслаў БУДКЕВІЧ

НАЗІРАЛЬНІК

Людзі з партрэтамі на Савецкай вуліцы

16 жніўня ў Гродне на вул. Савецкай сталі ланцугом больш за 100 чалавек. Яны трымалі партрэты вядомых людзей, якія зніклі. Акцыя працягвалася з 17 да 18 гадзінаў.

Міліцыя не стала разганяць удзельнікаў «ланцуга неабыякавых». Магчыма, гэта тлумачыцца чаканым візітам у горад Х.-Г. Віка. 17 жніўня, праўда, замест яго прыехаў дарадчык кантрольна-назіральнай групы АБСЕ Мішэль Рывальс. Ён, у прыватнасці, наведаў старшыню аблвыканкама У.Саўчанку, абласную выбарчую камісію, незалежных назіральнікаў, прадстаўнікоў маладзёжных арганізацыяў. Уладам ён паведаміў аб занепакоенасці міжнародных арганізацыяў прынцыпам фармавання выбарчых камісіяў, стаўленнем да незалежных назіральнікаў, датэрміновым галасаваннем. Сваё азнаямленне з перадвыбарнай сітуацыяй у рэгіёнах супрацоўнікі групы АБСЕ пачалі з Брэста і Гродна і працягнуць яго ва ўсходніх абласцях. На словах сп. Рывальс, у рэгіёны ўжо на гэтым тыдні (з 20 жніўня) могуць прыехаць міжнародныя назіральнікі. Іх будзе па два на вобласць.

Сяргей МАКСІМОВІЧ

У Пінск вярнулася семінарыя

Першым рэктарам зноў адчыненай у Пінску вышэйшай каталіцкай міжепархіяльнай семінарыі святога Томаша Аквінскага прызначаны кардынал Беларусі Казімер Свёнтэк. Больш як 55 гадоў таму святар сам навучаўся ў былым кляштары францысканцаў, які, аднак, з 1947 года быў прыстасаваны пад гарнізонны дом афіцэраў і штаб вучэбнага атрада ваенных маракоў Балтыйскага флоту.

Амаль 8 гадоў спатрэбілася абшчыне Пінскага касцёла Прачыстай Дзевы Марыі, каб з дапамогай вернікаў многіх краінаў свету і, найперш, Польшчы і Ватыкана належным чынам адрэстаўраваць будынкі старажытнага кляштару пасля перыяду іх варварскага выкарыстання вайскоўцамі. Адноўленыя нават цудам уцалелыя пад тынкоўкай фрэскі XVIII стагоддзя.

Паводле ўступных іспытаў у семінарыі, першымі яе навучэнцамі ў навейшай гісторыі сталі 14 юнакоў з розных рэгіёнаў Беларусі.

Мікола НЯЗЛОМНЫ

Чарнобыльская місія рыхтуе справаздачу

Чарнобыльская місія ААН завяршыла заключную фазу сваёй працы на месцах. На працягу дзесяці дзён, праведзеных у Беларусі, члены місіі сустрэліся з прадстаўнікамі органаў улады і спецыялістамі па пытаннях медыцыны, экалогіі і эканамічнага развіцця. Яны таксама сустракаліся з насельніцтвам раёнаў, што пацярпелі ў выніку чарнобыльскай катастрофы, гутарылі з кіраўнікамі рознага ўзроўню ў Гомельскай, Брэсцкай і Магілёўскай абласцях.

Справаздача будзе ўтрымліваць таксама рэкамендацыі па новым пакаленні праектаў, скіраваных на падтрымку пацярпелага насельніцтва. Чакаецца, што асноўны акцэнт у справаздачы будзе зрушаны з аспектаў аказання гуманітарнай дапамогі, якая апошнім часам давала толькі абмежаваныя вынікі, у бок развіцця і рэабілітацыі пацярпелых тэрыторыяў.

Пасля выпуску справаздачы будзе праведзеная інфармацыйная кампанія з мэтай больш шырокага ўцягнення няўрадавых арганізацыяў і развіцця прамых ініцыятываў паміж людзьмі ўсяго свету, паколькі дагэтуль яны ўяўлялі сабою асноўную крыніцу міжнароднай дапамогі для пераадолення наступстваў катастрофы.

Алег САКАЛОЎ

Мацаваць дружбу прыедзе Жырыноўскі

Намеснік старшыні Дзяржаўнай думы Расіі Уладзімір Жырыноўскі мае намер 21 жніўня адправіцца ў паездку на аўтобусе па маршруце Масква-Мажайск-Вязьма-Смаленск-Мінск-Масква. Паведамленне аб гэтым распаўсюдзіла прэс-служба фракцыі Ліберальна-дэмакратычнай партыі ў Дзяржудуме. Мэтай паездкі з'яўляецца «ўмацаванне дружбы».

У.Жырыноўскі плануе сустрэцца з А.Лукашэнкам. З гэткімі ж планамі адначасна прыязджае лідэр расійскіх камуністаў Генадзь Зюганаў.

Вячаслаў БУДКЕВІЧ

Выгнанне пачвараў

Дзіўная выбарчая кампанія сёлета на Беларусі. Да дня галасавання засталося крыху больш за тры тыдні, а яшчэ не ўсе беларусы нават ведаюць, хто, акрамя Лукашэнкі, у гэтых выбарах будзе браць удзел. Дзяржава не дае сваім падаткаплацельшчыкам праўдзівай інфармацыі пра выбары праз нацыянальныя сродкі масавай інфармацыі. А праўда такая, што правілы гульні надзвычай несумленныя. Возьмем, напрыклад, парадак выступленняў кандыдатаў у прэзідэнты па тэлебачанні. Кандыдаты ад народа павінны запісаць свае паўгадзінныя прамовы непасрэдна ў варожым атачэнні – у цытадэлі цемрашальства і нянавісці – прыдворным БТ. Я не кажу пра тую аўру, якая мае быць у такім нячыстым месцы. Уявіце сабе, як прыйдзе ў гэтае падслепаватае жоўтае кубло нармальны і здаровы чалавек, кшталту Уладзіміра Ганчарыка ці Сямёна Домаша, сядзе за той стол, на якім яшчэ не высахлі слюні крываротага тамтэйшага прапагандыста, на тое крэсла, у якім ёрзаў які-небудзь шавініст. Уявіце сабе: да народа трэба будзе звяртацца праз мікрафон, абкусаны шалёным праўдалюбцам-праваабаронцам з амерыканскім партатыўным камп'ютэрам на стале ў якасці галоўнага доказу загнівання Захаду.

Больш таго, распрацоўваюцца спецыяльныя псіхалагічныя акцыі, каб прымусіць прамоўцу разгубіцца падчас запісу перадачы, праверыць ягоную трываласць на нясцадзянскі. Што, калі ў самым пачатку выступлення кандыдата з цемры на святло за тэлекамерай нечакана выйдзе жоўта-зялёны прывід сівога тэлевізійнага адмарозка і звесіць мокрую губу з-пад мокрага носа? Ёсць гарантыі, што ўсіх прысутных у студыі званітуе. А БТ усё гэта запіша і пакажа потым у натуралістычных падрабязнасцях, з ненатуральнай хуткасцю і са сваімі каментарамі. Як доказ, што ўсе дэмакратычныя кандыдаты моцна выпіваюць. У такіх умовах рашучую перавагу атрымае толькі кандыдат Лукашэнка: яго ад такіх пачвараў ніколі не ванітуе. Ён іх любіць, даглядае і нават медалі навешвае за дасягненні.

Але ж супакойся, чытач: разлікі ворагаў свабоды і дэмакратыі ўсё адно атрымаюць паразу. Народныя кандыдаты добра падрыхтаваліся да сустрэчы з тэлевізійнымі пачварамі. Першымі ў студыю зойдуць святары, правядуць выганне нячыстай сілы. Потым прыбіральшчыцы абатруць слюні з мэблі, памыюць падлогу з хлоркай, выкінуць смуродныя транты. І пачнецца дзея: з бэтэшных студыяў пальцоца ў народ словы святой праўды. Першыя за сем апошніх гадоў...

Аляксандр ДУБРАВІН

Задзіночаньне Беларускіх Студэнтаў

Выбірай!

9.09.2001

Не рабі раней тое, што трэба зрабіць 9 верасня

ТЭНДЭНЦЫІ

Рэйкавая «дыверсія» Расіі

Праектны інстытут міністэрства шляхоў зносінаў Расіі прыняў да распрацоўкі заказ на даследчыя працы на тэрыторыі Беларусі, Польшчы і Чэхіі па пракладцы «шырокай» чыгуначнай каляіны 1.520 мм. Па сутнасці прадпрымаецца спроба аднавіць пасляваенны транспартны калідор, які існаваў для вывазу сыравіны на металургічныя заводы Украіны і Расіі з заходніх радовішчаў жалезнай руды. Зараз у расійскіх інвестараў намеры абмінуць Брэсцкі перагрузачны раён і тым самым скараціць транспартныя выдаткі на пераваліцы тавараў у накірунку Усход-Захад і наадварот. Пры гэтым расейцаў не засмучаюць памеры вялікіх затратаў на будаўніцтва новага чыгуначнага моста праз Заходні Буг ля станцыі Владава Брэсцкага раёна (ранейшы мост быў узарваны партызанамі ў 1944 годзе), пракладцы 15 кіламетраў новага палатна ў Польшчы і «перашыву» 1.435-міліметровай каляіны на 1.520 мм на астатняй адлегласці. Праца мусіць быць пачатая напрыканцы гэтага года.

У патэнцыйных інвестараў ёсць канкрэтны інтарэс да новага будаўніцтва ў абход Брэсцкага перагрузачнага раёна, каб заадно адваяваць пазіцыі ў продажы соцень хадавых пар, дзесяткаў вагонаў і ўсёй іншай начынкі для дарожнай інфраструктуры.

Галіна БАРАВАЯ

«Саюзны тэлевізар-2»

Гэта ўмоўная назва новага сумеснага беларуска-расійскага праекта, рэалізацыя якога прадугледжаная прынятай нядаўна пастановай Савета міністраў Беларусі.

«Саюзны тэлевізар-2» будзе ажыццяўляцца ў рамках праграмы Саюза Беларусі і Расіі «Развіццё тэлевізійнай галіны Саюзнай дзяржавы на базе перспектыўных тэхнічных і тэхналагічных сродкаў», мэтай якой з'яўляецца стварэнне спрыяльных эканамічных умоваў для беларускіх і расійскіх вытворцаў тэлевізараў.

Нагадаем, што 16 лістапада 1998 года Выканкамам Саюза Беларусі і Расіі ўжо была зацверджаная праграма «Саюзны тэлевізар». Праграма прадугледжвала арганізацыю выпуску тэлепрыёмнікаў, здольных скласці канкурэнцыю недарагім імпартным мадэлям. Планавалася да 2000 года давесці сукупны аб'ём выпуску тэлевізараў прадпрыемствам, якія ўваходзяць у гэтую групу, да 1,3 млн. штук, устанавіўшы пры гэтым кантроль над 30 працэнтамі рынку тэлевізійнай тэхнікі краінаў СНД. Мяркуемы аб'ём інвестыцыяў склаў каля 70 мільёнаў долараў ЗША (на падтрымку беларускіх прадпрыемстваў — 28 мільёнаў, расійскіх — 42 мільёны долараў ЗША).

Ажыццяўленнем праграмы «Саюзны тэлевізар» займалася спецыяльна створаная міждзяржаўная фінансава-прамысловая група «Электронные тэхналогіі», у якую ўвайшлі: з беларускага боку — ВА «Гарызонт» і НВА «Інтэграл», з расійскага — холдынг «Расійская электроніка» (больш як 30 прадпрыемстваў), ААТ «Маскоўскі тэлевізійны завод «Рубін» і ВА «Квант» (Ноўгарад).

Крысціна СТАНКЕВІЧ

Сувязісты рыхтуюць паборы

Да інвентарызацыі тэлефонных сетак рыхтуюцца сувязісты ў рэгіёнах Беларусі. Дзяржаўнае унітарнае прадпрыемства «Брэстаблтэлекам», прыкладам, ужо пагражае адключаць тэлефоны ў кватэрах, у арэндаваных пакоях пад офісы ў гатэлях, установах і на прадпрыемствах. Як папярэдне падлічана, больш за 15 тысячаў цяперашніх карыстальнікаў абаненцкіх нумароў у Брэсце карыстаюцца імі нібыта незаконна — гэта значыць, што яны плацяць па прозвішчах памерлых бацькоў ці родзічаў, былых гаспадароў абменных альбо прададзеных кватэраў, па разліках арэндадавальнікаў. Пры існуючым у Беларусі «тэлефонным праве» сувязісты вольныя патрабаваць пераафармлення абаненцкага нумара і спаганяць не менш 150 долараў з кожнага як устаноўчаную аплату. У асноўным аргументам для лабіравання ва ўрадзе рабаўніцкага для насельніцтва рашэння аб перарэгістрацыі тэлефонных нумароў служыць стратная дзейнасць сувязістаў. Даўгі ў «Брэстаблтэлекаме» перавалілі зараз за 10 мільёнаў рублёў.

Надзея СВЯТЛІЧНАЯ

РАКУРС

Адсутнасць сметнікаў — вынік вайны

На 14-й сесіі Брэсцкага абласвета адзначалася, што цяпер на Брэстчыне жывуць 1 мільён 450 тысяч чалавек. Кожны пяты з жыхароў вобласці — непрацаздольнага ўзросту. Смяротнасць перавышае нараджальнасць; за апошнія дзесяць гадоў нараджальнасць зменшылася на 28 працэнтаў. У вобласці сёння 12 бязлюдных вёсак, у 136 населеных пунктах жывуць не больш за 10 чалавек.

Як было паведамлена на сесіі, асноўнымі прычынамі такой дэмаграфічнай сітуацыі з'яўляюцца наступствы Вялікай Айчыннай вайны, зніжэнне жыццёвага ўзроўню насельніцтва, хваробы, скасаванні шлюбаў, экалагічныя праблемы. Звыш за трэць насельніцтва маюць даходы ніжэй за пражытачны ўзровень. За апошнія 10 гадоў у 1,5 раза ўзрасла захворваемасць школьнікаў. Узровень анкалагічных захворванняў вышэйшы за сярэднерэспубліканскі. Рэзка ўзрасла колькасць наркаманаў і таксікаманаў. Пагаршаецца экалогія. Толькі летась у атмасферу і воды вобласці было выкінута 137 тысяч тон шкодных рэчываў. Насельніцтва і прадпрыемствы ствараюць вялікую колькасць несанкцыяваных сметнікаў.

Валянціна КАЗЛОВІЧ

СІЛАВІКІ

Ходзяць як да сябе

У мінулую пятніцу Руслан Бяланаў, кіраўнік гомельскага гарадскога прадстаўніцтва аб'яднанага перадвыбарнага штаба кандыдата ў прэзідэнты Беларусі Уладзіміра Ганчарыка, заўважыў у офісе штаба двух невядомых людзей.

Расказваючы аб здарэнні карэспандэнту БелаПАН, ён паведаміў, што, сыходзячы з памяшкання, асабіста зачыніў на замок уваходныя дзверы, і як праніклі ў офіс пабочныя людзі, ён не можа нават уявіць. Паводле яго словаў, слядоў узлому не было.

Маладыя людзі стаялі каля стала і разглядалі дакументы, паведаміў Бяланаў. На яго пытанні яны адказваць адмовіліся і накіраваліся да выхаду. Адзін з іх на хаду прад'явіў пасведчанне супрацоўніка абласнога ўпраўлення Дзяржаўнага камітэта фінансавых расследаванняў (ДКФР) і запатрабаваў ад Бяланава з'явіцца ў панядзелак, 20 жніўня, на гутарку да следчага па прозвішчы Фурс.

Кіраўнік гомельскага гарадскога прадстаўніцтва аб'яднанага перадвыбарнага штаба мае намер падаць заяву ў міліцыю і пракуратуру наконт незаконнага пранікнення невядомых у офіс.

Ірына ШАНЦАВА

КАНФЛІКТ

БТ пад судовай апекай

Вышэйшы гаспадарчы суд Беларусі адмовіў ТАА «Відэа Інтэрнэшнл», якое займаецца размяшчэннем рэкламы на расійскім тэлеканале НТВ, у іску да Нацыянальнай дзяржаўнай тэлерадыёкампаніі (НДТРК). Гэта адбылося падчас судовага паседжання 17 жніўня.

Як паведаміў БелаПАН дырэктар ТАА «Відэа Інтэрнэшнл» Святаслаў Тапеха, суд адмовіў у іску на той падставе, што НТВ не з'яўляецца рэзідэнтам Рэспублікі Беларусь, а значыць, не можа адстойваць у беларускім судзе аўтарскія і сумежныя правы. «Аўтарскія і сумежныя правы мы сапраўды атрымалі ад НТВ, аднак ТАА з'яўляецца рэзідэнтам Рэспублікі Беларусь і, на наш погляд, мае поўнае права звяртацца ў суд», — заявіў Тапеха.

На думку дырэктара ТАА «Відэа Інтэрнэшнл», «Беларускае тэлебачанне чамусьці лічыцца недатыкальным, і наколькі нашы патрабаванні былі б абавязкова задаволеныя, палічылі за лепшае наогул адмовіць нам у іску». «Судовыя дзеянні будуць працягнуты. Магчыма, мы звернемся ў органы Саюза Беларусі і Расіі», — сказаў Тапеха.

Дырэктар ТАА «Відэа Інтэрнэшнл» паведаміў, што новы кіраўнік НДТРК Валерый Скварцоў гатовы весці перамовы аб заключэнні міравога пагаднення, аднак яму неабходна пісьмовае ўхваленне з боку цяперашняга кіраўніцтва НТВ (канфлікт узнік яшчэ пры старой кіруючай камандзе гэтага расійскага тэлеканала. — **БелаПАН**). Аднак пакуль кіраўніцтва НТВ практычна ў поўным складзе знаходзіцца ў адпачынку.

Нагадаем, што пачынаючы з 3 лютага ролікі ТАА «Відэа Інтэрнэшнл» на НТВ сталі перакрываць рэкламнай прадукцыяй Беларускага тэлебачання.

ТАА падало іск у Вышэйшы гаспадарчы суд, у якім запатрабавала спыніць умяшанне ў эфір НТВ і кампенсаваць урон у памеры 56,4 млн. беларускіх рублёў.

Дзмітрый УЛАСАЎ

Дэмакратычныя сілы за адзінага кандыдата

Заканчэнне. Пачатак на стар.1

Ужо цяпер дзеянні ўладаў выклікаюць у дэмакратычнай грамадскасці ўсё большую занепакоенасць. Днямі, па словах У.Ганчарыка, пад Слонімам прайшлі спецыяльныя вучэнні, у якіх удзельнічалі спецпадраздзяленні МУС і КДБ — яны праводзілі сумесную рэпетыцыю разгону дэманстрантаў. «З кім хоча ваяваць Лукашэнка: з беларускім народам?» — паставіў пытанне адзіны кандыдат у прэзідэнты ад шырокай грамадзянскай кааліцыі.

Выхад на трыбуну другога зарэгістраванага кандыдата Сямёна Домаша зала сустракала апладысментамі і стоячы. Сямён Домаш пацвердзіў, што ён здыме сваю кандыдатуру — гэта мусіць адбыцца ў часе тэлевізійнага выступлення Сямёна Домаша па Беларускім тэлебачанні 21 жніўня з 19.00 да 19.30.

«Дэмакратычныя сілы ўжо вылучылі адзінага кандыдата на прэзідэнцкія выбары – Уладзіміра Ганчарыка. Ён годны кандыдат на пасаду прэзідэнта Беларусі. Яму і людзям з ягонай каманды баліць сэрца за нашую краіну. Гэта рэальная альтэрнатыва сённяшняму рэжыму Лукашэнкі».

Былы прэм'ер-міністр Міхаіл Чыгір паведаміў кангрэсу, што ўлады зараз рыхтуюць правакацыі, скіраваныя непасрэдна супраць патэнцыйных кандыдатаў У.Ганчарыка і С.Домаша. Па неправеранай інфармацыі, вядуцца здымкі фільма, у якім вельмі падобныя на кандыдатаў артысты паўстануць перад тэлегледачамі ў надзвычай «непатрэбным выглядзе». Хутчэй за ўсё, стужка будзе круціцца па БТ.

Па звестках У.Ганчарыка, правакацыі могуць мець і іншыя формы. Напрыклад, бліжэйшым часам на Беларускім тэлебачанні могуць з'явіцца ролікі, у якіх выбаршчыкам нібыта ад імя дэмакратычнага кандыдата раздаюцца грошы — такім чынам людзям у галовы будзе ўбівацца думка, што апазіцыя купляе галасы выбаршчыкаў.

Чакаецца таксама павелічэнне накладаў дзяржаўных газет, запланаванае на 28 жніўня, — за два тыдні да выбараў. Па словах адзінага кандыдата, наклад «Советской Белоруссии» складзе ў гэты дзень 1 мільён асобнікаў, газеты «Звязда» — 400 тысяч.

У.Ганчарык лічыць, што галоўная мэта кангрэса дасягнутая: «Галоўная задача — каб у гэтых цяжкіх, вельмі цяжкіх умовах пры часавым абмежаванні трэба выйграць прэзідэнцкія выбары. Каб дасягнуць гэтага, трэба найбольш моцна працаваць з выбаршчыкамі ў рэгіёнах. Я думаю, у пэўнай ступені кангрэс вырашыў гэтую задачу», — сказаў адзіны кандыдат.

Уладзімір Ганчарык не назваў пэўнай даты, калі ў прэзу будзе выкінутая чарговая хваля кампраматy на цяперашнія ўлады — пра існаванне ў Беларусі «эскадронаў смерці». «Я думаю, да выбараў пэўна нешта з'явіцца», — заявіў Уладзімір Ганчарык.

Рыгор БУЯН

Этого нам только не хватало

Единственной страной в Европе, готовой принять Каддафи, стала Беларусь

Окончание. Начало на стр.1

После некоторого послабления санкций ООН в отношении режима Каддафи, обвиняемого в поддержке международного терроризма, Беларусь стала одной из первых, кто устремился в платежеспособную Ливию, валютный запас которой оценивается в 7 млрд. долларов. Триполи стал пятой по счету столицей стран Ближнего Востока, где было открыто белорусское посольство. Возглавить дипломатическую миссию поручили таможеннику Александру Деревяшко, работавшему до этого одним из руководителей Таможенного комитета.

Можно вспомнить, что примерно в дни пребывания Лукашенко в Ливии в российских СМИ появилась весьма любопытная информация. Ни много ни мало, белорусского союзника обвиняли в том, что партия новейших образцов оружия через Ливию оказалась у чеченских сепаратистов. В отличие от информации о поставках Беларусью вооружений Ираку, эту информацию никто в Минске не опроверг. И интерес к развитию белорусско-ливийских отношений у мирового сообщества сохраняется. Ведь пока не сняты подозрения и обвинения мирового сообщества в адрес ливийского руководства, что оно поддерживает международный терроризм. Так что известие, что Каддафи объявится в Минске, воспринимается как открытый вызов Лукашенко мировому сообществу.

То, что Каддафи решил приехать в Беларусь накануне судьбоносных для нее президентских выборов, заставляет вспомнить об интересах самого ливийского диктатора. Например, в Европе. Некоторые СМИ сообщали, что Каддафи оказывал финансовую поддержку в период предвыборной кампании известному австрийскому политику Хайдеру, хвалившему Гитлера. Появление Хайдера в большой политике даже вызвало бойкот Австрии со стороны Евросоюза и других структур. Конечно, тогдашний бойкот австрийцам нельзя сравнить по масштабам с изоляцией нынешнего руководства Беларуси. Но мировое сообщество продемонстрировало, что двойных стандартов у него нет. И в отношении роли Гитлера тоже. А что касается возможного финансирования Каддафи понравившихся ему политиков в Европе, то среди них, надо полагать, Лукашенко вполне может числиться. Приезд Каддафи должен это прояснить. А если он еще окажется на военных играх в центре Европы, что не исключается, то ситуация для Беларуси может стать трагичной. Всем известна склонность к радикальным заявлениям и непредсказуемость Каддафи и Лукашенко. Поэтому призыв единого кандидата в президенты от оппозиции Владимира Гончарика отменить или хотя бы перенести учения «Неман-2001» воспринимается обоснованным.

После своих встреч с ливийским диктатором Лукашенко признал, что у них немало общих взглядов по вопросам миропорядка, государственного устройства и т.д. Интересно, что один ратует за создание африканского, другой — славянского союзов. Они для Лукашенко ближе, чем, скажем, ОБСЕ. Обоих правителей роднит лютая ненависть к США. Не секрет, как сильно «любит» Израиль Каддафи, постоянно предлагая его просто уничтожить. Поэтому совсем зловеще и мрачно воспринимается недавно высказанная шутка Лукашенко, что, мол, он готов уехать в Израиль. Если проиграет выборы. Логичней было бы к другу в Ливийскую Джамахирию.

Роман ЯКОВЛЕВСКИЙ

Паездка без трыумфу

17 жніўня ў 19 гадзін у навінах радыё «бі-эй» было сказана, што ў гэты дзень А.Лукашэнка ажыццявіў паездку ў Гродзенскую вобласць. Аднак гэта адбылося днём раней—16-га.

Лукашэнка прылятаў на 4 гадзіны. За гэты час ён паспеў нагаварыць «усякай усячыны» ў Гродне на аб'яднанні «Хімвалакно», у Скідзялі на заводзе медпрэпаратаў, у калгасе «Расія» Шчучынскага раёна. Праграма паездкі была добра прадумана. «Хімвалакно» — другое па колькасці рабочых (5.500) прадпрыемства горада. На самым вялікім — на «Азоце» Лукашэнка ўжо быў некалькі разоў раней. Але калі ў «Азота» апошнім часам існуюць цяжкасці з экспартам, дык на «Хімвалакне» наадварот. На апошнім, дарэчы, большасць рабочых — жанчыны, што для Рыгоравіча таксама немалаважна. Ім ён важка паведаміў, што яны 9 верасня будуць выбіраць не яго асабіста, а іхні асабісты лёс. Карацей, адносна ўласнай асобы Лукашэнка мысліць значна маштабней нават за брытанскіх манархаў. Цэніць Рыгоравіч сябе надзвычай. Сталічны госць таксама троху паказырыўся перад жанчынкамі, пафаміл'ярнічаў завочна з прэзідэнтам суседняй краіны — «Аляксандрам». Маўляў, Квасьнеўскі для гродзенцаў зачыніў быццам бы мяжу, а Лукашэнка яе адчыніў. Ура! Слава!

Як вядома, у мінулыя прэзідэнцкія выбары Лукашэнка свой першы выезд у рэгіёны ажыццявіў менавіта ў Гродна— самы цяжкі і непрыемны для яго горад. Тады, у 1994-м на мітынгу Лукашэнка пахваліўся гродзенцам, што ён — «нішчы». І на мітынгу пачаў запіс энтузіястаў у свой новы саюз «Ачышчэнне», каб ачысціць краіну ад розчай «нечысці». Як добра вядома, кампанія стала надзвычай удалай для «першага прэзідэнта». Вось ён зноў і пачаў сваю кампанію ў рэгіёнах з Гродна. Праўда, вялікага трыумфавання працоўных Лукашэнка гэтым разам не дачакаўся. На скідзельскім заводзе, дзе працуе пераважна моладзь, яго ўвогуле слухалі даволі пахмура. У калгасе — наракалі на праблемы і малыя пенсіі. Лукашэнка нават не вытрымаў, сказаўшы, што болей платы рамантаваць вяскоўцам не будзе. Можна падумаць, ён калі-небудзь рабіў гэта ўласнымі рукамі!

Сяргей МАКСІМОВІЧ

ЗУБР

Новая тактика запугивания не принесет результатов

Последнее время на улицах Минска появились сотни военнослужащих внутренних войск. Возможно, таким образом власти пытаются создать впечатление порядка. Они имеют приказ задерживать всех людей в майках ЗУБРа.

17 августа военнослужащие остановили несовершеннолетнего активиста движения ЗУБР и осмотрели его рюкзак. Там были найдены 35 наклеек «Время убирать». Парень немедленно был задержан. Вместе с ним задержали двух ребят только за то, что они находились рядом.

Эти же люди через полчаса задержали активистов движения ЗУБР Алексея Шидловского и Александра Отрощенкова, которые пришли выяснить причину задержания несовершеннолетних зубров. Причину задержания военнослужащие мотивировали тем, что на них были «майки, которые против президента». В Партизанском РУВД, куда были доставлены задержанные, эту причину веской не посчитали, но на всякий случай сняли у них отпечатки пальцев, сняли на камеру и отпустили.

Несовершеннолетних же держали в РУВД до приезда родителей. За это время возле РУВД, чтобы поддержать своих товарищей, собрались около 100 зубров, а также журналисты.

Разбирательство с несовершеннолетними проводил небезызвестный старший лейтенант милиции Владимир Новиков, избивавший активистку движения ЗУБР после акции «Окончательный диагноз». Одному из ребят в девять вечера нужно было принимать лекарство, однако его не отпустили домой. Мать одного из ребят приехала только около 22.30 и забрала всех троих, отказавшись написать расписку, что претензий к милиции не имеет.

Кроме того, в тот же день около 22 часов в Глубоком 2 активиста движения ЗУБР были задержаны за то, что были в майках «Время убирать». Ольгу Морозову и Андрея Палухина, которые ехали в деревню Шарковщина в Витебской области, сняли с автобуса и продержали в РУВД 13 часов и отпустили только на следующий день.

Активисты ЗУБРа заявляют, что, несмотря ни на что, людей в майках «Время выбирать» и «Время убирать» на улицах меньше не станет.

Борисов — новые акции и бесполезные репрессии

За прошедшую неделю в Борисове было задержано около 30 зубров. 17 августа около 6 утра сотрудниками борисовской милиции было задержано семь человек (двое несовершеннолетних). Поводом для этого стало несколько десятков «зубровских» наклеек, найденных у одного парня. Большая часть молодых людей была отпущена только около 2 часов дня. Самое интересное, что никаких протоколов о задержании либо правонарушении составлено не было, а были написаны лишь объяснительные. Таким образом, молодые люди были незаконно продержаны больше 7 часов.

В тот же день, чуть позже, милиционерами с автоматами была задержана активистка ЗУБРа Алеся Ясюк. Задержали её лишь за то, что была в «зубровской» майке. В отделении у Алеси нашли лишь одну наклейку «Время убирать!» и через час отпустили.

8 августа в Борисове, в канун приезда Лукашенко, проводится показушный «кирмаш». Вместо того чтобы выплатить рабочим зарплату, власти решили показать, какой широкий ассортимент продукции могут увидеть борисовчане раз в год.

Зубры, в свою очередь, использовали массовые гуляния горожан. Молодых людей в майках «Время убирать!» можно было увидеть по всему городу раздающих газеты, посвящённые президентским выборам, а также пакеты «Время выбирать 9 сентября!».

Несмотря на большое присутствие сотрудников милиции, ОМОНа, спецназа, обошлось без особых инцидентов. Наоборот, среди правоохранителей заметен интерес к предстоящим выборам. Так, задержав двух зубров для выяснения личности, милиционеры попросили несколько газет почитать, после чего отпустили ребят.

На последнем диктаторе Европы горит шкура: оппозиция объединяется, Россия и США выжидают

По мере приближения выборов в Беларуси последний диктатор Европы Александр Лукашенко сталкивается с новыми обвинениями в организации государственных эскадронов смерти, дерзкими выступлениями молодежи, непривычно объединенной оппозицией и наиболее шатким собственным положением за все семь лет его правления...

Выборы 9-го сентября не только определят политическое будущее 10 миллионов людей, проживающих на территории этого постсоветского государства, но также и послужат своего рода экзаменом для дипломатий США и России. Вашингтон, хотя и критикует удержание власти Лукашенко, называя его нелегитимным президентом и желая его отставки, тем не менее не предоставил белорусской оппозиции тех средств, которые были в прошлом году у противников Милошевича. Что же до столицы бывшей российской империи, она вполне могла бы повлиять на исход выборов, поскольку контролирует телевизионные сигналы, поступающие в Беларусь, однако до сих пор она упорно дистанцировалась как от самого Лукашенко, так и его оппонентов.

«Нам нужна демократическая, независимая Беларусь. Наша страна должна выйти из международной изоляции», — говорит Владимир Гончарик, бывший советский функционер, ныне кандидат в президенты, который объединил за своей спиной оппозиционные силы страны. «Нам удалось собрать в единое целое весь спектр политических сил — и левых, и правых. Мы вполне определенно напугали Лукашенко», — заметил Гончарик в одном из интервью.

Лукашенко, высокий ростом и не дурак поиграть в хоккей, становится все более зловещим день ото дня. Он уже успел обвинить Запад в подготовке агентов по его устранению. В своем недавнем телевыступлении он заявил, что на следующий день после выборов его враги пошлют на штурм резиденции 10 тысяч человек. Это заявление некоторые сочли пробным камнем перед введением в стране чрезвычайного положения на тот случай, если Лукашенко проиграет.

«В Беларуси Коштуница не пройдет», — объявил Александр Лукашенко, имея ввиду Воислава Коштуницу, нанесшего поражение Милошевичу. — Они прекрасно знают, что я буду защищаться. Я не стану сидеть в бункере как Милошевич. Я никого не боюсь. Я никогда не крал у моего народа».

«Спецслужбы, — добавил он, — будут охранять президента и ни за что его не сдадут»...

Согласно оппонентам Лукашенко, правозащитным группам и западным дипломатам, он воссоздал карательный полицейский аппарат, даже не утрудив себя переименованием КГБ, как это, к слову, сделала Россия. Лидеры оппозиции подвергаются арестам, избиениям и пропадают без вести. Независимые газеты становятся жертвой проверок органов госконтроля и ограблений со стороны неизвестных.

Преследования и террор здесь повсеместны и обыденны. Андрей Санников, бывший зам. министра иностранных дел Лукашенко, ныне координирующий правозащитную группу Хартию'97, был избит поздно вечером в самом центре Минска тридцатью молодчиками, сломавшими ему переносицу и ребра. Председатель местного Хельсинкского Комитета Татьяна Протько говорит, что офис ее организации уже четырежды подвергался ограблению, причем последний раз всего пару недель назад. Александр Томкович, редактор независимой газеты «День», заявляет, что из его офиса дважды выносили оборудование, после чего государственная типография отказалась печатать их продукцию.

«Мы понимаем, что в любой момент с каждым из нас может произойти что угодно, — отметил Томкович, сидя в своем крохотном и заваленном всякой всячиной офисе. — Но если сегодня мы не будем писать того, что мы думаем, через пять лет никого из нас не останется».

Исчезновения четверых оппонентов Лукашенко, произошедшие с 1999 г., стали основным элементом президентской кампании. Лица пропавших смотрят с листовок, которые вручают прохожим активисты, а истории о похищениях не сходят с полос независимых изданий.

«В стране идет война, — говорит Светлана Завадская, чей муж пропал последним. — Никто ни от чего не застрахован».

28-летняя Завадская недавно посетила Вашингтон и Москву вместе с остальными супругами политиков, которые либо пропали, были убиты или находятся в заключении. Теперь они заговорили и у себя дома. «Мы расскажем людям правду о произошедшем, и я надеюсь, что это откроет им глаза», — говорит Людмила Карпенко, чей муж скоропостижно скончался 6 апреля 1999г. Людмила убеждена, что его смерть не была случайным результатом кровоизлияния в мозг, как об этом заявили власти.

В следующем месяце, а именно 7 мая, без вести пропадает бывший министр внутренних дел правительства Лукашенко Юрий Захаренко.

Виктора Гончара, одного из парламентских лидеров страны, и его коллегу по бизнесу Анатолия Красовского в последний раз видели на выходе из сауны 16 сентября 1999 г. Все, что от них осталось — разбитое стекло джипа и следы крови на асфальте.

Муж Светланы Завадской Дмитрий в свое время был любимым телеоператором Лукашенко на государственном телевидении, однако в знак несогласия с президентом перешел от него на российский канал ОРТ. Лукашенко еще тогда сказал Завадскому, что никогда ему этого не простит. А 7 июля 2000 года Дмитрий Завадский пропал неподалеку от минского аэропорта.

Эти инциденты получили новый импульс после побега из страны двух следователей, занимавшихся делами о пропавших. Этим летом следователи появились в Соединенных Штатах, где обнародовали данные о существовании в стране государственного эскадрона смерти. Госдепартамент со всей серьезностью отнесся к данным заявлениям. Согласно их информации, некоторые из тех, кто был связан с исчезновением Завадского, представляли отряд специального назначения по борьбе с терроризмом «Алмаз» — тот самый, о котором Лукашенко сказал, что он будет стоять на страже президента.

Новые обвинения не на шутку взволновали оппозицию и СМИ. «Мы не можем безучастно смотреть на то, как лучшие люди Беларуси уничтожаются эскадронами смерти», — говорит Мария Апека, библиотекарь, принявшая участие в недавней акции молчаливого протеста.

Сотни ее сограждан выстроились вдоль главного проспекта столицы, аккурат напротив МакДональдса, с портретами без вести пропавших. «Я устала жить в постоянном страхе, — говорит 86-летняя мама Марии Антонина Гасперович. — Не хочу больше бояться, не хочу больше видеть Лукашенко».

Тем не менее Лукашенко продолжает пользоваться популярностью среди людей пожилого возраста, благодарных ему за своевременную выплату пенсий. «Нашему поколению он вполне подходит, — считает Валентина Федорова, пенсионерка 70 лет. — Он честный, он не продаст Беларусь. Он пытается проследить, чтобы все принадлежало народу. У нас бесплатная медицина и образование. Дешевые бытовые услуги. Мы чувствуем его заботу о нас».

В противовес такой поддержке, оппозиционные силы решили сплотиться за спиной наиболее компромиссной фигуры Владимира Гончарика. Посол США Майкл Козак и глава КНГ ОБСЕ посол Ханс-Георг Вик проводят консультации с оппозицией и требуют от Лукашенко допуска наблюдателей к избирательным участкам.

Между тем самый влиятельный зарубежный политик — президент России Владимир Путин — не подает признаков жизни. Лукашенко пытался заигрывать с Путиным, прося о его защите, но так и не дождался ответа. Неизвестно, допустит ли Путин к российским СМИ, доминирующим на белорусском рынке, белорусскую оппозицию. И тогда как НТВ, ныне принадлежащее государственному монополисту Газпром, время от времени делает репортажи с акций, государственный канал ОРТ зачастую их игнорирует.

Лидеры оппозиции, ища совета у своих сербских партнеров, были воодушевлены результатами соцопросов, согласно которым даже государственные чиновники желают смены Лукашенко. Оппозиция полагает, что исход выборов хотя и будет подтасован, однако надеется на то, что сумеет разоблачить очевидную фальсификацию, как это произошло в Югославии.

«Все правильно, — говорит представляющий Хартию'97 Санников. — Последние три года доминирующим фактором здесь являлся страх – страх за работу, за родителей... Сейчас же люди полны решимости преодолеть этот страх. И их решимость крепнет день ото дня».

Что будет делать Лукашенко, если прогноз Санникова сбудется, неизвестно. «Он может выкинуть какую-то гитлеровскую штуку, — полагает известный журналист Роман Яковлевский. — Ясно только одно — без пролития крови он не уйдет».

The Washington Post

ВРЕМЯ УБИРАТЬ!

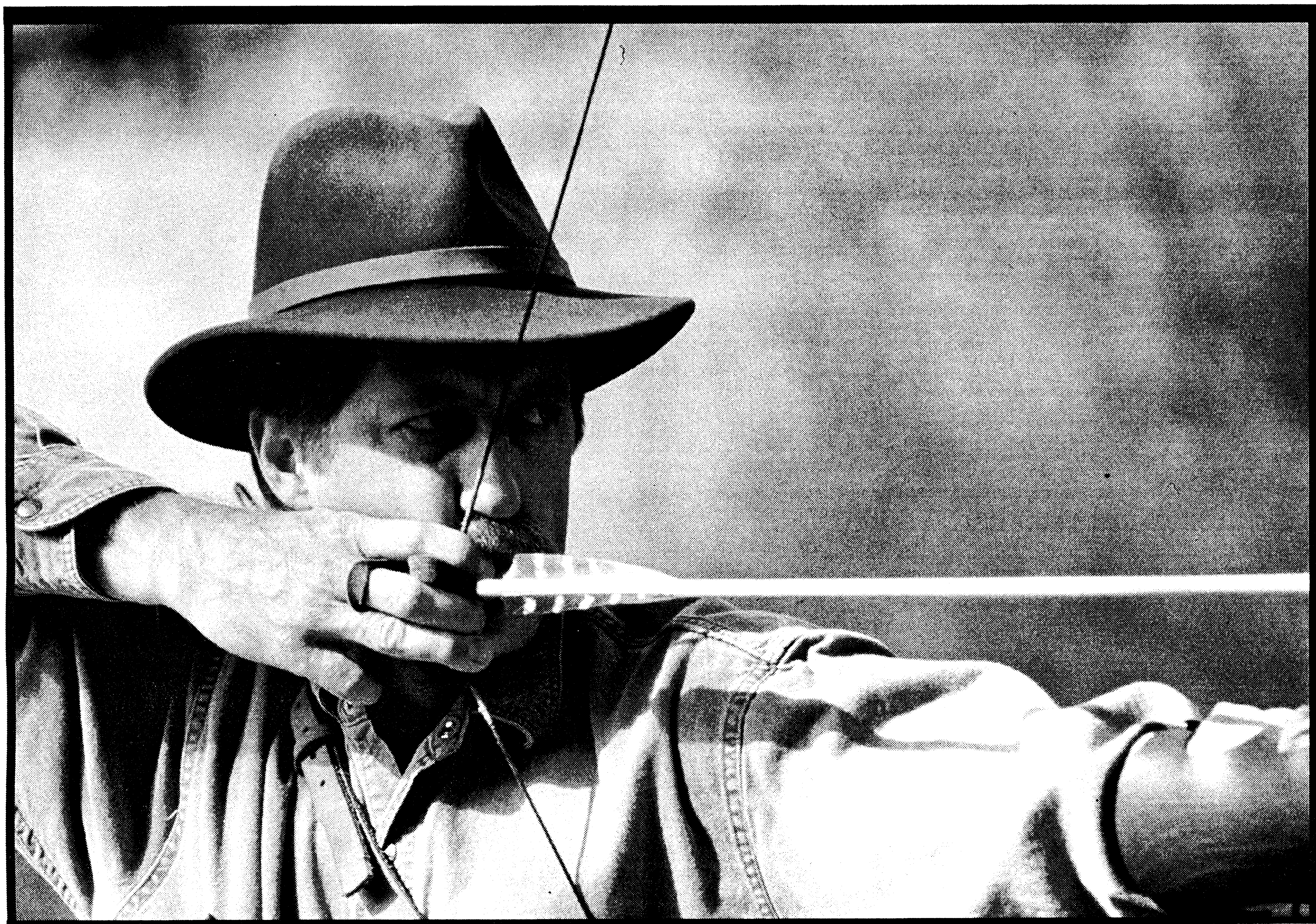

Сговор людоедов

Секретный протокол от 23 августа 1939 года стоил 50 миллионов жизней

В середине августа 1939 года Гитлер начал непосредственные военные приготовления. Очередной съезд партии, созываемый под лозунгом «Съезд мира», был отменен. Железные дороги начали работать в мобилизационном режиме. Завершилась подготовка перевода штаба сухопутных войск в Цоссен. Адмирал Редер доложил о готовности подводных лодок выйти в Атлантику. Генерал Гальдер 17 августа упомянул о 150 польских униформах с аксессуарами для Верхней Силезии.

Речь шла об операции «Гиммлер» — имитации захвата поляками радиостанции в приграничном немецком городе Гляйвиц, должной послужить «акцией, переполнившей чашу терпения германского народа».

В Москве фон Шуленбург встретился с Молотовым вечером 15 августа и, согласно категорически составленной инструкции, зачитал телеграмму Риббентропа. Молотов выслушал посла с величайшим интересом и тепло приветствовал германское намерение улучшить отношения с Советским Союзом. Предметом обсуждения стала возможность подписания пакта о ненападении и оказание Германией влияния на Японию с целью улучшения советско-японских отношений.

Позитивный ответ Москвы был передан ранним утром 16 августа Риббентропу, и тот поспешил к Гитлеру в Оберзальцберг. Новый документ был готов уже к полудню, и Риббентроп бросился к телетайпу для передачи через Берлин новой инструкции послу Шуленбургу: «Предложение Молотова принято. Германия готова заключить пакт о ненападении с Советским Союзом, и, если Советское правительство того желает, этот пакт не будет подлежать денонсации в течение двадцати пяти лет. Далее, Германия готова дать гарантии балтийским государствам совместно с Советским Союзом. Наконец, Германия согласна оказать влияние на Японию с целью улучшения и консолидации русско-японских отношений... Я готов прибыть в Москву самолетом в любое время после пятницы, 18 августа, чтобы иметь дело, на основе всех полномочий, данных мне фюрером, со всем спектром германо-русских отношений».

Для Гитлера наступило время томительного ожидания. В Москве же дела шли неспешно. Шуленбург договорился о приеме Молотовым лишь в 8 часов вечера 17 августа. Молотов не склонен был торопиться. Он предлагал поэтапное продвижение. Первая стадия – заключение торгово-кредитного соглашения, вторая — подписание пакта о ненападении. Предложение Риббентропа о приезде в Москву было воспринято положительно. Оно представляет собой заметный контраст с Англией, которая в лице Стрэнга послала в Москву второстепенного чиновника.

Шуленбург передал Молотову это сообщение 16 августа. Реакция Молотова была весьма благоприятной. Советское правительство, сказал Молотов, тепло приветствует желание немцев улучшить отношения с СССР и он верит в искренность немецких намерений. Молотов тут же высказал мысль о возможности заключения пакта о ненападении во время пребывания Риббентропа в Москве. Теперь советское и германское правительства торопятся. Ведь они знают, что в ближайшие 10 дней Германия нападет на Польшу, а Гитлеру необходима поддержка СССР, имеющего общую границу с Польшей. Сталин спешит, чтобы еще до немецкого нападения на Польшу получить от Германии то, что он желает.

В то время как маршал Шапошников объяснял английской и французской военным делегациям, что СССР готов в случае конфликта с Германией выставить 120 пехотных дивизий, 9-10 тыс. танков и 5,5 тыс. бомбардировщиков и истребителей, в Кремле готовится проект советско-германского договора о ненападении.

16 августа Риббентроп посылает новую телеграмму Шуленбургу для передачи Молотову. В ней говорится, что Германия готова подписать с СССР пакт о ненападении сроком на 25 лет и гарантировать совместно прибалтийские государства. Германия готова также использовать свое влияние для урегулирования советско-японских отношений. Так как в любой момент может произойти серьезный инцидент с Польшей, то желательно фундаментальное и быстрое прояснение германо-советских отношений. 17 августа Молотов сообщает Шуленбургу о готовности правительства СССР поставить крест на прошлом и улучшить советско-германские отношения. Но сначала должны быть подписаны экономические и кредитные соглашения, а затем, спустя короткое время, пакт о ненападении, альтернативой является подтверждение пакта о нейтралитете 1926 года.

Но в любом случае, это и была важнейшая часть ответа Молотова, должен быть подписан протокол, в который среди прочих вещей должны быть включены германские заявления от 15 августа. Соглашаясь в принципе с приездом Риббентропа, Молотов сказал, что требуется некоторое время для подготовки его приезда.

Это время было необходимо, чтобы найти подходящий повод для прекращения переговоров с военными делегациями Англии и Франции. Такой повод дали англичане, которые, во-первых, не имели формальных полномочий для подписания конвенции, а во-вторых, не могли добиться от правительств Польши и Румынии согласия на проход советских войск через их территорию в случае войны против Германии.

Поводы эти могли быть использованы для разрыва переговоров, но, если бы советское правительство искренне желало в тот момент добиться подписания военного союза с Англией и Францией, то оно могло бы повременить несколько дней и дождаться результатов демарша, предпринятого Англией и Францией в Варшаве.

Но именно это и не входило в планы Сталина. Он уже решился на союз с гитлеровской Германией. Идею германо-советского союза он вынашивал давно и, наконец, момент настал.

Но Советское правительство не хотело бы делать объявление об этом визите в настоящий момент. Встреча с Молотовым не дала Шуленбургу особых оснований для надежд. Риббентроп дал послу Шуленбургу готовый текст проекта договора. Но на Молотова он, похоже, не произвел впечатления. Шуленбург в течение часа уговаривал Молотова назвать точную дату приезда Риббентропа. Молотов объяснил, что прежде следует выработать торговое соглашение. Если торговое соглашение будет подписано 20 августа, то Риббентроп может прибыть в Москву для подписания договора.

Германский посол 18 августа попросил у Молотова аудиенции. В ее ходе Молотов довольно неожиданно заговорил об отсрочке визита Риббентропа: требуются более тщательные приготовления. Расстроенный донельзя Шуленбург возвратился в посольство, не зная, как сообщить Гитлеру об остановке его блицманевра. Страх перед Гитлером был столь велик, что аристократ Шуленбург встал на колени: он молился. И Всевышний услышал. В половине пятого раздался звонок Молотова, посла просили вернуться.

В Бергхофе Гитлер и Риббентроп лихорадочно читали телетайпную ленту. Фюрер воздел руки к небу и радостно рассмеялся. Эту ночь он не мог заснуть.

Желанная для немцев телеграмма пришла 19 августа в 7 часов 10 минут утра. Шуленбург объяснял внезапное решение советской стороны непосредственным вмешательством Сталина. Советское правительство согласно с прибытием министра иностранных дел рейха в Москву через неделю после объявления о подписании экономического соглашения. Молотов заявил, что, если объявить о заключении экономического соглашения завтра, министр иностранных дел рейха мог бы прибыть в Москву 26 или 28 августа.

Но Гитлер не мог терпеть целую неделю. Впервые он обратился к Сталину лично (20 августа): «Заключение пакта о ненападении с Советским Союзом означает для меня формирование германской политики на долгое время. Германия таким образом возобновляет политический курс, который был так благоприятен для обоих государств на протяжении прошлых столетий... Я принимаю проект пакта о ненападении... Напряжение в отношениях между Германией и Польшей стало невыносимым. Кризис может разразиться каждый день. Германия полна решимости оградить интересы рейха всеми имеющимися в ее распоряжении средствами. Поэтому я предлагаю вам принять министра иностранных дел во вторник, 22 августа, или, самое крайнее, в среду, 23 августа».

Ответ Сталина пришел 21 августа в половине десятого вечера: «Народы наших стран нуждаются в мирных отношениях друг с другом. Согласие германского правительства на заключение пакта о ненападении закладывает основания для ликвидации политической напряженности и установления мира и сотрудничества между нашими двумя странами. Советское правительство поручило мне информировать вас, что оно согласно с прибытием господина фон Риббентропа в Москву 23 августа».

Вечером следующего дня берлинское радио прервало музыкальную программу неожиданным для всего мира объявлением: «Правительство рейха и Советское правительство согласились заключить между собой пакт о ненападении. Рейхсминистр иностранных дел прибывает в Москву в среду, 23 августа, для завершения переговоров».

23 августа, в полдень, два больших германских «Кондора» приземлились в Москве. Уже через час после прибытия Риббентропа в Москву он был принят Сталиным в Кремле. Первая встреча Сталина и Риббентропа длилась три часа. Ее итоги, как немедленно телеграфировал министр Гитлеру, были благоприятными.

Главные документы — договор о ненападении и секретный протокол были подписаны во время второй встречи, вечером того же дня. Сталин обратил внимание лишь на излишне цветистую вставленную Риббентропом в преамбулу договора фразу о дружбе. Он сказал, что шесть лет взаимных поношений не позволяют публиковать такие слова.

Соглашение между СССР и Германией состояло из двух частей: собственно договора о ненападении и секретного дополнительного протокола. В договоре говорилось, что в случае нападения на одну из сторон третьей стороны вторая не окажет этой третьей стороне никакой помощи. Ни СССР, ни Германия не присоединятся ни к какой группе держав, которые прямо или косвенно направлены против второй стороны.

В секретном протоколе Польша была поделена на советскую и германскую зоны влияния по рекам Нарев, Висла, Сан. Немцы претендовали на влияние в Литве, включая Вильнюс (бывший тогда в составе Польши). СССР вводил в сферу своего влияния Финляндию, Эстонию и часть Латвии. Сталин стал претендовать на всю Латвию целиком. Риббентроп позвонил Гитлеру, и тот, бросив взгляд на карту, согласился.

Текст секретного протокола стал известен лишь после войны, когда был найден его дубликат в немецких архивах. Вне всякого сомнения, это позорная страница в мировой дипломатии. Судьбы миллионов людей решались тайно, за их спиной.

В Берлине экстатически настроенный Риббентроп говорил об ощущении, что меня окружают старые товарищи по партии. Гитлер назвал его вторым Бисмарком. Внимательно рассмотрев сделанный его личным фотографом Гофманом портрет советского вождя, он пришел к выводу, что Сталин не еврей.

В начале августа, накануне открытия переговоров между военными миссиями СССР, Англии и Франции, сложилась ситуация, когда советское правительство могло выбирать между тремя возможностями, идти ли с Англией и Францией против фашистского агрессора гитлеровской Германии, приготовившейся к нападению на Польшу, обеспечить ли свои интересы соглашением с Германией и открыть дорогу войне, нападению Германии на Польшу, или не ввязываться ни в какие соглашения и оставаться в стороне от войны.

Позднейшие утверждения советского правительства, что у него не было иного выбора, как пойти на соглашение с Германией, не соответствуют историческим фактам. На самом деле Сталин склонялся к соглашению с Германией по многим причинам. Прежде всего, он рассчитывал получить Прибалтику, Восточную Польшу и Бессарабию.

Как деспот, Сталин относился резко отрицательно к любым формам демократии. Ему была близка и понятна психология другого диктатора — Гитлера. Оба они во многом учились друг у друга: оба применяли аналогичные методы в борьбе против своих действительных и мнимых политических противников; гитлеровская и советская пропаганда были разительно схожи между собой.

Празднование по случаю подписания пакта уже шло к концу, и немецкие гости собрались откланяться, когда Сталин обратился к Риббентропу: «Советское правительство рассматривает новый пакт очень серьезно. Он может гарантировать своим честным словом, что Советский Союз не подведет своего товарища».

Секретный протокол никогда не был опубликован в Советском Союзе, и о самом его существовании стало известно только во время Нюрнбергского процесса над главными немецкими военными преступниками. По сей день советское правительство продолжает скрывать правду от своего народа относительно сути сделки Гитлер-Сталин.

Заключение соглашений с гитлеровской Германией как бы увенчивало усилия Сталина по созданию советско-германского союза, к которому он стремился на протяжении многих лет. Молотов, сообщая 31 августа 1939 года депутатам Верховного Совета СССР о причинах заключения договора о ненападении, начал с того, что Германия и Россия были двумя наиболее пострадавшими в Первой мировой войне государствами (при этих словах в зале заседания раздался чей-то возглас «Правильно!»), подчеркнул давнее стремление Правительства СССР углубить политические отношения с Германией.

В истории Европы и мира наступил поворотный пункт: Советский Союз, подписав договор с Германией, открыл дорогу войне. Не случайно, что на этой же самой сессии Верховного Совета СССР был принят закон о всеобщей воинской повинности, который заменил прежний закон об обязательной военной службе.

Само название нового закона свидетельствовало о глубоком качественном изменении подхода советского руководства к проблеме войны и мира. Наступил момент, когда война в Европе должна была послужить интересам советского режима, как прежде его интересам служила политика коллективной безопасности, подкрепленная тактикой Народного Фронта Коминтерна.

«Правда» назвала советско-германский пакт «инструментом мира» и «мирным актом», который несомненно будет способствовать «облегчению напряжения в международной обстановке»... Спустя неделю, 1 сентября Германия напала на Польшу.

3 сентября Риббентроп запросил Молотова, не считает ли Советский Союз желательным выступить против польской армии и оккупировать советскую зону интересов (имелись в виду Западная Украина и Западная Белоруссия). Риббентроп подчеркнул, что это было бы облегчением для германской армии и послужило бы советским интересам. Ответ Молотова гласил: «СССР согласен с Германией, что подходящее время будет абсолютно необходимо для конкретных действий. Но это время еще не наступило. Поспешность может только «повредить нам» и способствовать объединению «наших противников».

В середине сентября в Москве сочли, что время для ввода советских войск в Польшу наступило.

Быстрое продвижение немецких войск по польской территории захватило врасплох советское руководство. Оно рассчитывало, что военные действия в Польше будут развиваться медленнее. Это был урок современной стратегии. Будущие события показали, что этот урок не пошел впрок советскому руководству.

Игорь КУЗНЕЦОВ

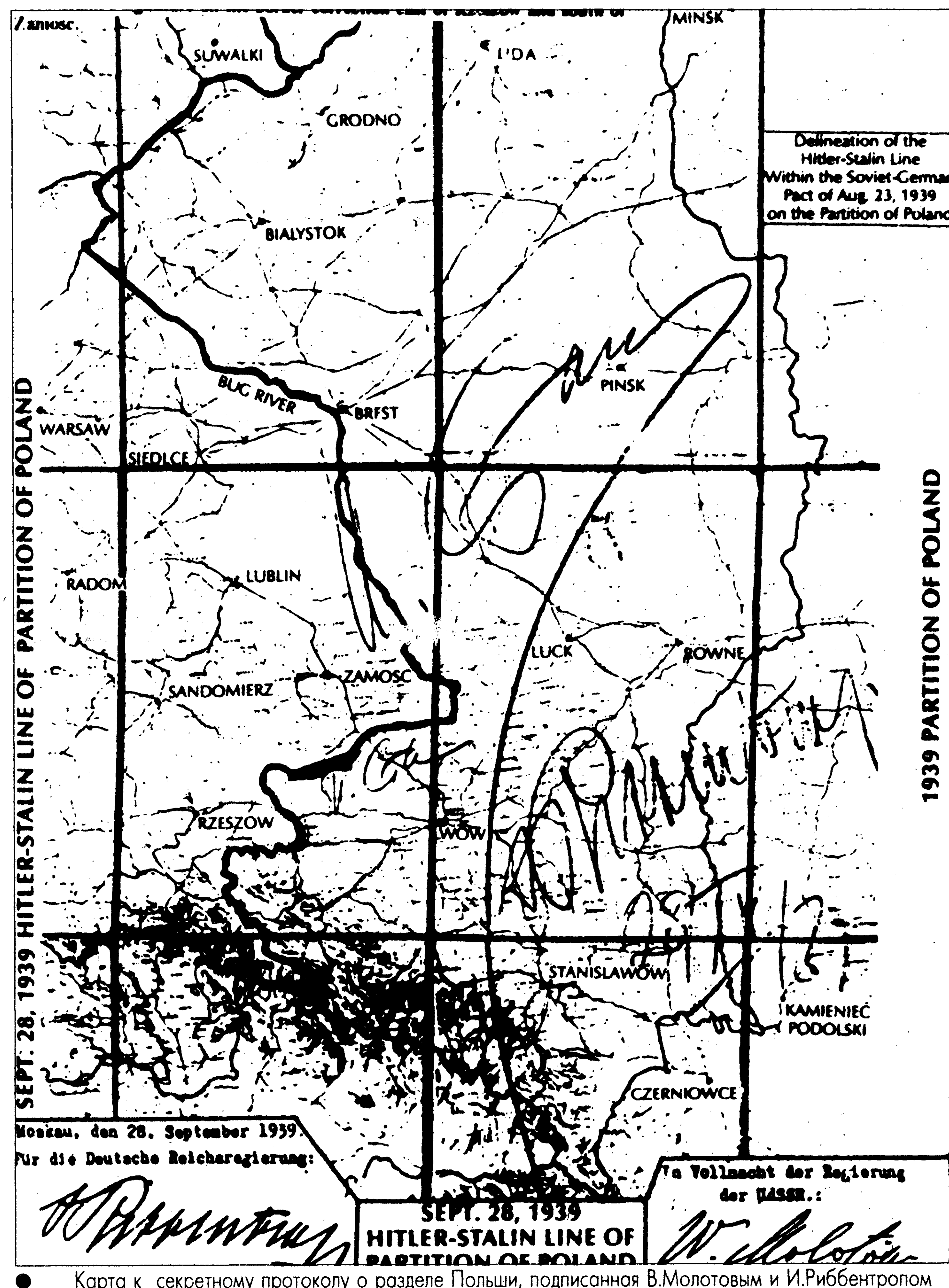

Карта к секретному протоколу о разделе Польши, подписанная В.Молотовым и И.Риббентропом

Беларускі банчок

Ці памятае чытач з савецкай класікі, як адзін бухгалтар прайграў у польскі банчок 7.000 рублёў і ноль тры капейкі казённых грошай, а на судзе сцвярджаў, што ноль тры капейкі патрацій на карысць дзяржавы. Чаму згадалася гэта? Ды таму, што незалежная прэса апошнія дзесяць гадоў абяцае скоры і немінучы крах усяго абрыдлага рэжыму. Пасля краху, відавочна – суд. На судзе крыўдзіцелі народа, каторыя і патлумачаць нам усё. І мы нарэшце даведаемся адказ на пытанне невядомага брата-ўкраінца, што ўзняў некалі першы перабудовачны плакацік: «Хто з'ів мое м'ясо». Здаецца гэткім быў крык ягонай душы дзесяцігоддзе таму.

Ва ўсім гэтым, як у савецкай класіцы – процьма наіўнасці і вельмі мала праўды. Рэжымы паспяхова мяняюцца, узмацняюцца. Мяса даражэе. І толькі прагнозы незалежных экспертаў застаюцца такія самыя. Мо таму, што яны ўстойлівыя як крыніцы фінансавання тых экспертаў. Не ведаю. Але ведаю іншае. У «Кароткім курсе гісторыі ВКП (б)» пад рэдакцыяй таварыша І.В.Сталіна сказана проста і канкрэтна, калі нешта мае ўстойлівасць, то трэба шукаць тых, каму гэта выгадна.

Каму была выгадная масавая хлусня і бессаромны падман працоўных, каторым за аблігацыі займаў народнай гаспадаркі выдалі адсоткі ад абяцанага дзяржавай? «Сталін забраў вашы грошы», — казалі яны нам. Каму было выгадна знікненне нашых укладаў у «Ашчадным банку СССР» і мэтавых аблігацыяў, і доўгатэрміновага страхавання? «Камуністы забралі вашы грошы», – казалі яны нам. Каліloпаліся банкі і фінансавыя піраміды, яны казалі нам, што грошы забралі дэмакраты.

Хто яны, гэтыя таямнічыя знакулі? Што круцяць. Гэта адныя і тыя ж людзі, каторыя здрадзілі Партыі Леніна-Сталіна. Здрадзілі з-за грошай. Здрадзілі з-за сваёй кулацкай сутнасці, прышчэпленай ім з дзяцінства. Зараз яны, каторыя цішком прапезлі ў свой час у парткомы, некаторыя нават самага высокага ўзроўню, змагаюцца за ўладу. І народ застанецца ў дурнях на 100%. Таму што камуністы-здраднікі па абодва бакі апэратачнай выбарнай «барыкады».

А ўлада ў аднаўленым капіталізме – гэта грошы. Грошы, каторыя імперыялістычныя транснацыянальныя карпарацыі дазваляюць прыкармліваць сваім верным памагатым – кампрадорскай «тутэйшай» буржуазіі, усім гэтым псеўдакамсамольцам і псеўдапатрыётам, каторыя прыйшлі ў арганізацыі за сваімі грашыма і больш ні за чым.

Тое, што я пішу не пустыя словы, не лозунгі заскарузлага ў ідэалогіі старога. Азірніцеся навокал. Каму наша «народная» ўлада дала зямлю і волю: «Макдональдсу» і «Газпрому» з «Ітэрай», «Кока-коле» і «Форду», «Славнефти» і «Лукойлу». Гэтыя і іншыя транснацыянальныя карпарацыі запускаюць свае кіпцюры так моцна, што потым не вырвешся.

Іхны франтальны наступ не спыніць нашым нягеглым і карумпаваным зверху да нізу вертыкальшчыкам і сілавікам, бо спутаныя па руках і нагах, бо іхныя жонкі і дзеткі, пляменнікі і каханкі добра ўладкаваныя на хлебных месцах. Газеты пра гэта пішуць, гэта не навіна. І ніхто не падае ў суд за такое на гэтыя газеты. Відавочна чаму.

Яшчэ У.І.Ленін пісаў, што галоўным інструментам заняволення народаў імперыялістамі робіцца банкі. Спачатку праводзіцца знішчэнне мясцовага фінансавага капіталу. Пагляздзіце, больш за палову беларускіх банкаў знішчаная ў апошнія гады.

Затым праз грашовую палітыку гэты капітал робіцца міззэрным. Так і ў нас. Усе нашыя банкі разам з Нацыянальным з-за шалёнай і штучнай інфляцыі апошніх гадоў змесцяцца ў кішэні любога расейскага банка з першай дваццаткі. А ў чыёй кішэні сядзяць расейскія банкі, і казаць не трэба.

Затым адбываецца канцэнтрацыя капіталу ацалелых. Так і ў нас, пяцёрка галоўных банкаў кантралюе тры чвэрці нацыянальнага банкаўскага рынку. І ўжо пайшлі гаворкі, мауляў, навошта дзяржаве кантроль у банках, няхай кантралююць акцыянеры. Мы ведаем, што гэта будуць за акцыянеры. Дастаткова зірнуць на краіны Усходняй Еўропы: 5% дзеці і родзічы мясцовых начальнічкаў і 90% транснацыянальных карпарацыі.

Мне могуць адказаць. Той бяды, дзед, якая мне розніца. Дык пагляздзіце, якая розніца. Самай масавай формай атрымання прыбытку ў нашай «дынамічнай і індустрыяльнай краіне» ўжо, паводле сацыёлагаў, стала падсобная гаспадарка і дачы – сведчыць 89% сем'яў. На другім месцы зарплата – 69; на трэцім, пенсія – 50%. «Доходы от предпринимательской и индивидуальной деятельности» складаюць толькі 3% ад агульнай сумы.

ЗМЯНЕННЕ ЎКЛАДАЎ РОЗНЫХ САЦЫЯЛЬНЫХ ГРУПАЎ У АГУЛЬНАЙ СУМЕ ЎКЛАДАЎ АШЧАДНАГА БАНКА, 1992-1996 Г.Г., %			
Социальные группы	1992	1994	1996
Рабочыя, сяляне і члены іх сем'яў	60	58	50
Служачыя, у т.л. ваенныя і члены іх сем'яў	26	23	15
Іншыя ўкладчыкі	14	19	35

Вось для 3% насельніцтва, тыя, каму «без розніцы», і ўкладваюць на капіталістычных і дзяржкапіталістычных прадпрыемствах. І думаюць, што ім лепей, і нясуць грошы ў банк. І пагляздзіце, што мы маем у тым банку, самым стабільным з нашых АСБ Беларусбанк у перыяд, калі яны па недагляду, мабыць, яшчэ захавалі класавы падыход.

Думаеце нешта змянілася? Не! Але зменіцца. Бо ўсё адбываецца па класічнай схеме імперыялістычнага асваення новых рынкаў і тэрыторыяў. Прыбалтыку ўжо прагнулі. Праз балтыйскія банкі агромністая плынь долараў перацякла на патаемныя рахункі ціхіх банкаў Швейцарыі. Скора балтыйскія краіны ўвойдуць у Еўропу. Трэба рыхтаваць новую дзірку для «чорных грошай».

Гэтае месца наканаванае Беларусі. Спяшаюцца нашы «макраэканамісты» і «рэфарматары». Дарэмна. Сапраўдныя гаспадары жыцця іх прытрымаюць: «Не вішчыце, не пырскайце слюнямі, не ваш яшчэ час». Покуль што ім патрэбны гэтыя лацінаамерыканскі, нікім не прызнаны рэжым. Ён, каб замацавацца, будзе лашчыцца да ўсіх ТНК, хто зверне на яго ўвагу. Будзе слухацца Сусветнага банка і Міжнароднага валютнага фонду.

А той фонд кажа: «Для паляпшэння эканамічнай сітуацыі ў Беларусі трэба моцна трымацца жорсткай манетарнай і падатковай палітыкі, адначасова з інтэнсіўнай лібералізацыяй і рэструктурызацыяй». Яны і трымаюцца. Глядзіш, рускія 100 мільёнчыкаў падкінуць, Сусветны банк — 20. А нам плаціць.

Цікава, а хто нам у наступным годзе заплаціць 600 мільярдаў беларускіх рублёў за нявыкарыстаныя чэкі «Маёмасць», пра каторыя піша руская газета «Известия». Больш за палавіну людзей не ведае, што рабіць з гэтымі прыгожымі паперкамі з Пагоняй. Думаю – ніхто не заплаціць. Незалежна ад вынікаў выбараў. Хаця сума – смешная, 400 мільёнаў долараў за ўсю краіну. За ўсё, што зроблена намі і нашымі продкамі за тысячу гадоў.

За ўсё, што на нашай крыві вырасла — 400 мільёнаў. Адзін нармальны наш завод у дзесяць разоў болей каштуе. Вось вам і «маёмасць».

Падобна, што гульня ў «беларускі банчок» амаль завершаная. Покуль даспее Прыбалтыка да Еўразвязу, даспеем да поўнай галечы і мы, выконваючы парады МВФ і крэдытуючы АПК, раздаючы дзяржаўныя гаранты і нарошчваючы сілавыя структуры. На змену «аўтакратам» прыйдуць «дэмакраты». Ім на дапамогу прыйдуць «сябры з вольнага свету». Завіруе жыццё. Адкрыюцца новыя банкі. Не беларускія, канешне. І пацячэ праз іх чорны расейскі «нал» і стане белым і прыгожым, цывілізаваным і прыстойным еўрапейскім і амерыканскім інвестыцыйным рэсурсам.

А мы будзем гібець у сваім балоце і глядзець, як праз нашу зямлю па не нашых шляхах пацячэ чужым людзям не нашае ўжо багацце. Таму што забыліся азбуку. Забыліся, як глядзець праўдзе ў вочы і думаць, каму выгадна.

Забыліся, што ў канцы гульні – грошы ў шулера. Суда не будзе.

А.ДЗЕРАВІЦКІ, камуніст

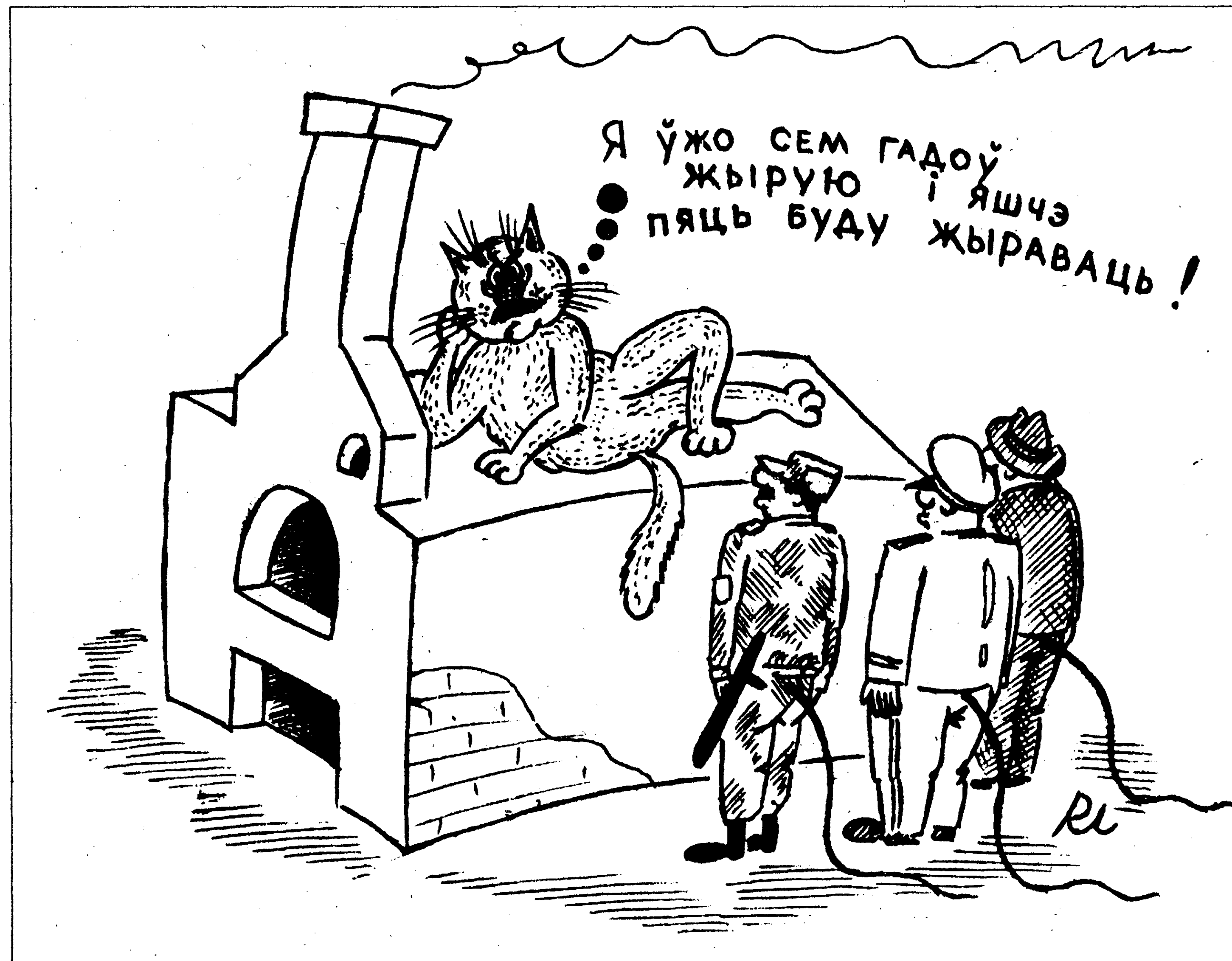

Требуются, требуются, требуются...

В прежние времена для тружеников внешнеполитической пропаганды издавался сборничек-памятка «СССР в вопросах и ответах». В нем содержались лаконичные и убедительные ответы на любой «провокационный» или недоуменный вопрос всяких там «бундесов» и «штатников», которые могли бы быть заданы «простому советскому человеку» при ознакомлении забугорных гостей с прекрасной советской действительностью.

Один из таких вопросов: «Есть ли в Советском Союзе безработица?» На него следовало отвечать: «Да что вы! У нас на проходной любого предприятия объявления — требуются, требуются, требуются...» И все, и крыть нечем.

Сегодня безработица — реальность повседневной жизни. Тем не менее, рабочая сила нужна, а с другой стороны, она же ищет работу. Поэтому интересно выяснить, что требуется, а что предлагается. Сделать это можно с помощью газеты Комитета по занятости населения при министерстве труда «Труд и рынок». Там имеются рубрика, название которой вынесено нами в заголовок, и другая, содержащая сведения о лицах, ищущих работу или предлагающих услуги.

Так вот, под первой рубрикой в каждом номере публикуется информация о кадровых потребностях организаций и предприятий, которую те представляют в органы госслужбы занятости. Даже беглый просмотр вакантных мест позволяет сделать вывод о том, что их структура и, главное, подход к «подбору и расстановке кадров» коренным образом изменились. В прежние времена невозможно было представить, что предприятие через биржу труда ищет себе главного бухгалтера, главного энергетика, главного, опять же, инженера, директора магазина (!), заместителя директора. И это не считая колхозов, где в прежние времена номенклатурной, дающей определенные привилегии и почти абсолютную власть над деревней, была должность бригадира и которые теперь испытывают нехватку главных и прочих специалистов. Председателей, правда, и теперь назначают, снимают и сажают по инициативе сверху.

Разумеется, животноводство продолжает оставаться ударным фронтом, который несет невосполнимые потери. Но раньше росло поголовье, а с ней и потребность в рабочей силе. Но сейчас оно уполовинилось, а доярок, дояров, пастухов и прочих животноводов катастрофически не хватает.

А разве можно было бы представить, что к услугам биржи труда обратится МВД. Разумеется, министров, заместителей и прочее начальство министерство вынашивает в собственном лоне, а в случае бесплодия их присылают из других структур и даже из дружественных государств. Но Отдельному батальону милиции Мингорупревления объединения «Охрана» при МВД требуются милиционеры. Правда, требования к ним жесткие. Требуется наличие полного среднего образования.

А взять предприятия бывшего ВПК. Они никогда не принимали на работу «человека с улицы», человека без минской прописки. Как правило, только опытных, дисциплинированных, политически грамотных, морально устойчивых, получивших квалификацию на менее престижных предприятиях. Это МТЗ и МАЗ вынужденно ковали из «лимиты» рабочий класс. А ныне ОАО «Минский приборостроительный завод» (бывший им. Ленина) заявил о вакансиях почти по сорока позициям.

Такие изменения можно объяснить разными причинами. Самое очевидное — масса квалифицированных работников покинула предприятия ввиду низких заработков. Сейчас они профессионально работают в далеких от производства сферах. С другой стороны, пришла в упадок система профтехобразования. К тому же, предприятия, подчиняясь государственной политике в области занятости, стариков не увольняли, но и молодежь на работу не принимали. А теперь «естественную» кадровую убыль восполнить некем. К тому же и зарплата, пускай даже и в сотню долларов, молодежь удовлетворить не может. И последнее. Рынок, пока его не остановили в развитии, сформировал совершенно иную по качеству рабочую силу.

Это становится очевидным при анализе информации о тех, кто ищет работу и предлагает услуги. Предлагаются, например, услуги по разработке рекламных сайтов и размещение их в интернете. Вообще, всякого вида услуги и работы, связанные с компьютерами, предлагаются едва ли не в каждом объявлении. Важное место занимает репетиторство всех видов, включая написание контрольных, курсовых и дипломных работ. Говорят, что пользуются спросом услуги по написанию диссертаций (вот как растет наша элита!), но это товар штучный, сделки конфиденциальны.

Предлагаются услуги по переводу текстов любой сложности с любого языка на любой другой, в избытке предложений по торгово-посредническим, представительским услугам.

Разумеется, нет недостатка в предложениях по всяким «евроремонтам», дизайну, кладке печей и каминов, строительству и обустройству жилья и других помещений. Много предложений по грузоперевозкам.

Но что интересно. Люди не просто ищут работу, а, как они сами пишут, в/о (высоко оплачиваемую) работу.

И это главная причина того, что рубрика «требуется» разительно отличается от рубрики «предлагаю услуги/ищу работу».

Константин СКУРАТОВИЧ

ТЭНДЭНЦЫІ

Давядзецца быць гаспадарамі

На працягу бліжэйшых месяцаў прадстаўнікамі жыллёва-эксплуатацыйных службаў у кожным шматпавярховым доме Мінска будуць арганізаваныя сходы жыхароў, дзе будзе разам пастаўлена пытанне аб іх долевым удзеле ў рамонце і падтрыманні парадку ў пад'ездах жылых дамоў. Такім чынам, Галоўнае вытворчае ўпраўленне жыллёвай гаспадаркі Мінгарвыканкама прыступіла да актыўнай рэалізацыі праграмы «Закрыты пад'езд».

Галоўная яе мэта – пазбавіцца ад неапраўданых расходаў на прывядзенне пад'езда ў належны стан пасля хуліганскіх дзеянняў і адначасова захаваць іх у чысціні на доўгі тэрмін. Дарэчы, па праведзеных падліках, замена штогод пабітых шыбаў у чатырох пад'ездах пазбаўляе ЖЭСаў магчымасці адрамантаваць дах у адным доме.

Заахвоціць жыхароў глядзець за чысцінёй свайго пад'езда, да якога яны прызвычаіліся ставіцца як да нічыйнага, магчыма толькі праз нешта матэрыяльнае. Таму ідэя простая: калі жыхароў не турбуе, хто ў іх пад'ездзе б'е шыбы, хай аплачваюць іх замену з уласнай кішэні. А калі зловяць хулігана, выдаткі спагнаюць з яго.

Кожнаму жыхару будзе прапанавана заключыць асобную дамову аб долевым удзеле ў рамонце, устаноўцы жалезных пад'ездных дзвярэй і засоўна-перамоўнага прыстасавання. Найбольш значная частка выдаткаў прыпадае якраз на ўсталяванне кодава-дамафоннага замка: з адной кватэры ў 5-павярховым доме – 46 тысяч рублёў, у 9-павярховым – 36 тысяч, а ў 12-павярховым – 30 тысяч рублёў. Уклад адной кватэры на ўстаноўку новых жалезных дзвярэй у 5-павярховіку – да 17 тысяч рублёў, у 9-павярховіку – да 10, а ў 12-павярховым доме – да 5 тысяч рублёў. Рамонт самога пад'езда абыдзецца адной сям'і ад 28 да 45 тысяч рублёў. Тут трэба дадаць, што гэтыя грошы можна заплаціць не адразу, а цягам 6 месяцаў.

Пасля гэтага пад'езд «перададзецца» жыхарам на захаванне, што вымагае ад іх наглядаць за яго станам, а ў выпадку пашкоджання – альбо шукаць вінаватых, альбо з уласнай кішэні аплачваць неабходны дробны рамонт. За ЖЭСамі застаецца абавязак сачыць за санітарным станам (2 разы на тыдзень – вільготнае прыбіранне) і праводзіць прафілактычны рамонт. У выпадку, калі жыхар дома адмовіцца ад заключэння дамовы і не браў удзелу ва ўсталяванні дзвярэй, ключы ад іх ён павінен атрымаць (за грошы) усё роўна.

Са словаў начальніка ўпраўлення жыллёвай гаспадаркі Мінгарвыканкама Леаніда Лук'яновіча, за бюджэтныя сродкі замена дзвярэй ажыццяўляцца не будзе (за выключэннем капітальнага рамонту), таму «халявы» чакаць не варта.

Алена ЛАБАНАВА

Каплічная сцяна

Старажытная аздоба Лошыцкага парка

У Лошыцкім сядзібна-паркавым комплексе ёсць адразу некалькі гісторыка-культурных помнікаў. Гэта не толькі маёнтак, але і флігель, млын, капліца.

Дакладней, тое, што ад яе засталося. З гэтае прычыны на яе мала хто ходзіць глядзець з наведвальнікаў парку. Тым больш што і знаходзяцца рэшткі капліцы не навідавоку, яны схаваныя за дротавай агароджай, за дрэвамі і кустоўем і абкружаныя пчалінымі вуллямі. Улетку з галоўнай паркавай алеі зусім не заўважыць. Хіба што ўвосень, калі ападае лісце і праз галлё паказваецца шэрая з чырвонымі цаглянымі шчарбінамі сцяна. Прычынамі гэткага стану капліцы ў кіраўніцтве Лошыцкага сядзібна-паркавага комплексу называюць тры фактары – «лёс, час і абыякавасць людзей».

Капліца (ад лацінскай *capella*) – невялічкае культавае збудаванне для малітваў і пахаванняў без асобнага памяшкання для алтара. У Беларусі яны пачалі ўзводзіцца прыкладна з 16-га стагоддзя. Капліцы маглі быць мемарыяльныя, пахавальныя, манастырскія, замкавыя, сядзібна-палацавыя, шпітальныя, школьныя, прыдарожныя і на могілках. А па архітэктурнай форме – прамакутныя, цэнтрычныя (то бок, квадратныя альбо шасці- і васьмігранныя), аздобленыя вежачкамі ці ламанымі дашкамі.

Лошыцкая капліца – сядзібна-палацавая і васьмігранная з шатровым дахам, завершаным шлемападобным купалам. Пабудаваная ў другой палове 18-га стагоддзя ў стылі барока. Напачатку наступнага стагоддзя выява капліцы ёсць на акварэлі Юзафа Пешкі з панарамай усёй Лошыцкай сядзібы. Капліцы ў Беларусі былі і каталіцкія, і праваслаўныя. Лошыцкая была каталіцкай, паколькі ўсе гаспадары Лошыцы былі каталікамі. У 80-ых гадах 18-га стагоддзя намаганнямі прадстаўнікоў роду Прушыньскіх капліца ператвораная ў алтарыю. Капліца-алтарыя стала філіяльным касцёлам Каралішчавіцкай каталіцкай парафіі. Сюды пачалі збірацца на набажэнствы жыхары навакольных вёсак і, натуральна, насельнікі самой Лошыцы. Афіцыйныя набажэнствы тут вяліся да 1863 года, калі пасля задушэння паўстання 1863-1864 гадоў яны былі забароненыя, як і ва ўсіх іншых каталіцкіх храмах. Нягледзячы на гэта, набажэнствы час ад часу служыліся. Рабілася гэта падпольна. У 1905 годзе, паводле «маніфестаўскага» ўказа расійскага цара Мікалая II аб шэрагу палёгкаў у рэлігійным і свецкім жыцці, набажэнствы былі адноўленыя – да сярэдзіны 20-ых гадоў мінулага стагоддзя, пакуль капліцу не зачынілі бальшавікі.

Зараз ад Лошыцкай капліцы засталася адзінока стаяць усяго толькі адна сцяна-грань колішняй капліцы. Як кажа намеснік дырэктара Лошыцкага музейнага комплексу Яўген Парфіяновіч, «гнілым зубам». Толькі яна ацалела, бо бальшавікам мала было проста зачыніць старажытную капліцу. Капліца не проста перастала функцыянаваць як рэлігійны спаруд. У ёй захоўваліся сельскагаспадарчыя прылады беларускага аддзялення Усесаюзнага інстытута раслінаводства і саўгаса «Лошыца», але перад гэтым, каб збезаблічыць капліцу, з яе знеслі купал. А ў 30-ых гадах, як расказваюць старажылы гэтых мясцінаў, яе наогул узарвалі. Кажуць, падчас нейкіх ваенных вучэнняў у наваколлі. Па іншай версіі, капліца была ўзарваная пазней фашыстамі, якія трымалі тут склад боепрыпасаў.

Капліца была не толькі месцам правядзення набажэнстваў, тут былі падземныя фамільныя пахавальні гаспадароў Лошыцы. Астатняй у капліцы-алтарыі ў 1905 годзе была пахаваная жонка апошняга ўладальніка Лошыцы Яўстафія Любаньскага – Ядвіга Кяневіч, якую ён дужа кахаў. Гэта была ці не самая папулярная ў чутках пара ў Мінску і ягоных наваколлях напрыканцы 19-пачатку 20 стагоддзя. Пані Ядвіга ўтапілася ў Свіслачы. Кажуць, праз каханне з генерал-губернатарам Мінска Мусіным-Пушкіным, які займаў гэтую пасаду ў 1901-1905 гадах. Здарылася гэта ці то ад неўзаемнасці з боку Мусіна-Пушкіна, ці то пасля сваркі з мужам, які даведаўся пра тое, што жонка здраджвае яму. Пан Любаньскі затынкаваў акно ў пакоі, дзе жыла ягоная любая, а там, дзе знайшлі ейнае цела ў Свіслачы, пасадзілі абрыкос. Паводле падання, напярэдадні Купалля і калі расквітнее той абрыкос ад апоўначы да 3 гадзінаў ночы ў Лошыцы з'яўляецца прывід пані Ядвісі. Кажуць, яна з'яўляецца закаханым парам і падказвае ім, як жыць далей у каханні. А мо яна прыходзіць прывідам ад неспакою ад таго, што бальшавікі, калі перараблялі капліцу пад склад, свінцовую труну Ядвігі Кяневіч-Любаньскай, якая віселa тут, адправілі на акамулятары для мясцовай маторна-трактарнай станцыі.

Агульны праект рэканструкцыі Лошыцкага сядзібна-паркавага комплексу прадугледжвае аднаўленне капліцы. Аднак, нешта слаба верыцца, што ў дзяржавы, у прыватнасці ў сталічных уладаў, дойдуць рукі да самага разбуранага і закінутага аб'екта ў Лошыцы. Пакуль што яна не мае сродкаў, а збольшага жадання ўзяцца хоць бы за галоўны спаруд у парку – панскі маёнтак.

Агульныя намеры «аднавіць» не павінны ператварыцца ў змесціва доўгай скрыні, а ўвасобіцца ў канкрэтную задуму па рэканструкцыі капліцы, канкрэтны праект. Хто і калі зоймецца гэтай патрэбнай і высакароднай справай? Прыступаць да яе можна будзе ўжо ў наступным годзе. Рэч у тым, што напрыканцы 2001 года капліца і прылеглая да яе тэрыторыя будзе вернутая новаму аднаасобнаму гаспадару Лошыцкага сядзібна-паркавага комплексу – «Мінскзялёнбуду». Зараз яна яшчэ перабывае на правах арэнды ва ўласнасці адной камерцыйнай фірмы. Такім чынам, справа за прынцыповым і добра прадуманым рашэннем аб тым, як будзе аднаўляцца Лошыцкая капліца, а таксама, натуральна, за належным фінансаваннем рэканструкцыі. Старыя чарцяжы і фотаздымкі, як капліца калісьці выглядала, у архівах ёсць.

Кірыла ПАЗЬНЯК

Сцены сведчаць пра былую веліч будынка

У паркавым гушчары дрэмлюць старадаўнія руіны

Такая кафля ўпрыгожвала печ капліцы

Вайна палаткам, мір – палацам?

Ці заўважылі вы, наколькі ў Мінску стала меней кіёскаў дробнарознічнага гандлю? «Снікарсятнікі» пазнікалі з вуліцаў дзесяткамі. Навошта і за што?

Першае, што прыходзіць у галаву, гэта «добраўпарадкаванне горада». Прыбіраючы кіёскі, нам так і тлумачылі: «псуюць гарадскі краявід, замінаюць на прыпынках і ля крамаў, вакол іх плодзіцца смецце і бруд»... Нейкі час пралетарыяў, апантаных ідэямі «бі буржуяў» ды «так ім і трэба, а то грабуць грошы лапатай», гэта задавальняла. Але калі прыйшлося па «Прыму» ды «Ролтак» ісці ў дзяржаўную краму, дзе кошты значна вышэй, на замену злараднасці прыйшло расчараванае абурэнне. Зручна, аказваецца, было, не едучы спецыяльна на базар, купіць шакаладку, цацку, мыла, чыпсы, іншую драбязу. Так што пытанне «нязручнасці для насельніцтва» адпала як гнюснейшая няпраўда.

Тады наколькі «псавалі выгляд горада» гэтыя маленькія «тысячы дробязяў»? Шмат дзе яны былі не толькі эстэтычнага і стандартнага выгляду, але нават уяўлялі сабой гандлёвыя шэрагі ці гарадкі пад адным дахам.

> Аргументы адміністрацыяў раёнаў: «Кіёскі падрываюць таваразварот дзяржгандлю». «У кіёсках ідзе «левы», некантралюемы абарот, з якога не вылічваюцца падаткі». «Толькі ў СНД, нідзе ў свеце няма кіёскаў». «Перанасычанасць раёнаў кіёскамі». «Хай выкупляюць першыя паверхі будынкаў і плацяць як след». «Прыбяром тых, хто канкурыруе па асартыменце і становішчы з дзяржгандлем». «Кіёскі адразу вызначаліся як часовыя». «Гандляры зарабілі ў іх болей першапачатковага кошту кіёска (1,5–3 тыс. долараў)».

«Смецце, бруд»? На многіх кіёсках ці побач былі сметніцы. Гандляры прыбіралі вакол «кропак». За імі пільна сачыла санэпідстанцыя: паспрабуй зарасці брудам.

Дык у чым жа справа? Найперш, у канкурэнцыі. Дзяржаўны гандаль, не прымаючы сусветных законаў рынку, дзе канкурэнцыя – асноўны механізм і дзе пакупнік «галасуе нагамі», не згодны прывабліваць людзей разумнымі суадносінамі кошту і якасці. У магазіне «Акіян» прадаюць прагорклую, высахлую ад часу рыбу па кошце свежай. Як жа можна вынесці канкурэнцыю кіёска, дзе прыслухоўваюцца да попыту і прынюхваюцца да свежасці рыбы?! У нашай краіне з канкурэнтамі распраўляюцца без арыгінальнасці: прыбіраюць. І праўда, нашто трываць прапляснеламу дзяржаўнаму гандлю «Садавіна-гародніна» больш трох тысяч прыватных палатак? Так свае ссохлыя апельсіны, прарослую цыбулю і падгнілую бульбу не прадасі. Да гнуткай цэнавай палітыкі душа ў дзяржгандлю не ляжыць, бы да здрады савецкім прынцыпам.

Такім чынам, прыватны дроб-

> Кіёскі-прыпынкі з'явіліся тады, калі ў дзяржавы не было сродкаў на замену старых навесаў. Пластыкавы кіёск-навес каштаваў 7–11 тыс. долараў. Зараз дзяржава хоча памяняць усе прыпынкі (іх чатыры віды) на аднатыпныя. Канешне, за кошт прадпрымальнікаў. Каштаваць яны будуць на парадак вышэй.

ны гандаль замінае дзяржаўнаму. Некалькі тысяч выскачак хочуць падарваць святое святых «саўка» – чэргі, дэфіцыты, продаж у нагрузку, гандлярскае хамства, гандаль пад прылаўкам «для сваіх», нязломныя цэны. Бо прадаваць учарашняе (не скіслае і якаснае!) малако або ранішні хлеб вечарам танней – гэта пахне «гнілым» капіталізмам! Так пачалі рабіць у Прыбалтыцы яшчэ ў савецкія часы, і самі бачыце, што атрымалася.

Каму яшчэ замінае прыватнік? Па вялікім рахунку – дзяржаве. Вам і мне дзіўна, што чалавек мог сам карміцца і карміць сям'ю, не патрабуючы працоўнага месца ці дапамогі па беспрацоўі, а яму не даюць гэтага рабіць. У «дзяржаўных мужоў» жа свае меркаванні. Баяцца, пэўна, каб занадта добра не зажылі. Бо чалавек забяспечаны – чалавек свабодны. Яму не трэба падладжвацца пад «правільную» думку. Ён не баіцца дзяржавы. Таму з пары тысяч долараў кошт прадпрымальніцкага статусу ўзняўся да 15 тыс. у.а. Цяпер прадпрымальніцтва – не спосаб зарабіць на сябе і сям'ю, а дадатковае ўкладанне капіталу. То бок не для слабых.

Беларусь упэўнена і рашуча адмаўляецца ад сярэдняга класа. Толькі пачаў «завязвацца тлушчык» будучага буржуазнага саслоўя – новыя дзяржаўныя рэзоны. З дастаткова багатымі

> Кіёскі, не забраныя прадпрымальнікамі, ідуць на звалку. Страты тым, чые крамкі скасаваныя, ніхто не кампенсуе.

ўжо не справіцца (ды і не трэба з усімі: многія з іх «свае» для наменклатуры Лукашэнкі), а тых, хто крыху разжыўся, можна вярнуць на месца. То бок зноў стварыць два класы – «народ» і «партыя». У народа – ліверная каўбаса з мікрараённага гастранома, у партыі – «выкупленыя» лепшыя будынкі Мінска.

«Чыстка» ў шэрагах «снікярсятнікаў», даводзілася чуць, выкліканая ці не ў першую чаргу сёлетняй забастоўкай, арганізаванай Беларускім прафсаюзам прадпрымальнікаў. Гэта ў

> З рашэння Мінгарвыканкама: «...Пункт 7. Кіраўнікам адміністрацыяў перагледзець: планіравачныя схемы размяшчэння аб'ектаў дробнарознічнага гандлю. Пры ўзгадненні з Камітэтам архітэктуры прадугледжана скарачаць дробна-рознічны гандаль, асабліва ў месцах, забяспечаных стацыянарнымі аб'ектамі гандлю і грамадскага харчавання».

нечым тлумачыць выбарачнасць знішчэння гандлёвых кропак: нейкім чынам вылічаныя «нячэсныя», і іх прыбралі ў першую чаргу. Нават калі гэта і не так, то ў «нелаяльныя», у апазіцыю такой дзяржаўнай палітыцы, а значыць і ўладзе, яны – першыя кандыдаты. Паспрабуйце ўявіць, што гэта ў вас забралі ваш бізнес. Ваша рэакцыя?.. Прыкладная лічба адрынутых ад справаў складае ля дзесяці тысяч, як гаспадароў кіёскаў, так і іх наёмных рабочых.

Што яшчэ абурае і насцярожвае ў «чыстцы» горада ад прадпрымальнікаў, дык гэта сама схема. Замінаў – прыбралі. А калі наступныя будуць недзяржаўныя выкладчыкі, газеты, перавозчыкі, цырульнікі і г.д.? Зрэшты, хто сказаў, што барацьба вядзецца на адным напрамку? «Самачыстка» была не толькі пад кіраўніцтвам Шарыкава...

Іду я па вуліцы Кальцова, дзе на рагу з Лагойскім трактам так зручна было набыць усялякую патрэбную дробязь. «Няма таго, што раньш было». Толькі тры перасоўныя палаткі з бакаламі, якія, можа, толькі дзякуючы мабільнасці выжылі. Застануся я сёння, відаць, без сваёй «Кавы па-ірландску». А дзяржаве што за клопат?..

Арыя ГАТАЛЬСКАЯ

Украинский секретный оборот

Андерс АСЛУН, почетный член Фонда Карнеги «За мир во всем мире». Автор книги «Строительство капитализма: Трансформация бывшего советского блока» (*Cambridge University Press*, 2001)

Когда президент страны обвиняется в том, что он заказал убийство журналиста – а именно такие слухи ходят о президенте Украины Леониде Кучме, – трудно себе представить, что дела в стране идут на поправку. Тем не менее, в Украине все именно так и происходит. С 1991 по 1999 гг. она переживала устойчивый экономический спад, а в 2000 г. вдруг был зарегистрирован 6%-ый рост экономической активности, который в первой половине 2001 г. вырос до 9%.

Страна внезапно начала осуществлять стандартную программу радикальных реформ, хотя до этого в течение многих лет нерешительно проводила лишь частичные реформы. Самое любопытное то, что такие кардинальные реформы вообще стали политически возможны. Двери настоящим реформам открыл Российский финансовый кризис августа 1998 г., поскольку Украина, вслед за Россией, приблизилась к кризису неплатежей, и это заставило правительство проводить политику строгой экономии. Цинизм и апатия еще больше подрывали экономику. В конце 1999 г. центристские партии и партии правого крыла объединились в широкую коалицию для того, чтобы поправить дела в Украине. Улучшение последовало без промедления.

На должность премьер-министра был избран Виктор Ющенко – единственный герой первого десятилетия независимости Украины, заслуживший это звание за то, что обеспечивал стабильность валюты, работая долгое время в качестве председателя Центробанка страны. Став премьер-министром, Ющенко начал проводить широкомасштабные реформы, причем довольно быстро. Любопытно, что его главным доверенным лицом в проведении реформ была Юлия Тимошенко, один из самых состоятельных и влиятельных украинских олигархов, начавшая жестокую атаку на своих конкурентов.

Ющенко заставил расточительные правящие круги Украины потуже затянуть ремни, для того чтобы добиться незначительной избыточности бюджета. Вопреки подразумеваемой необходимости в финансовой стимуляции, строгая экономия предвещала рост, поскольку в прошлом избыточные государственные средства исчезали в карманах олигархов. Сбалансированный бюджет выравнивает игровое поле для бизнеса, увеличивая конкуренцию и, соответственно, производство.

Многие годы все кричали о том, что Украине не удается собрать государственный доход, но на самом деле ее министерство финансов собирало слишком много денег – около 40% от официально заявляемого валового внутреннего продукта, а это гораздо больше, чем в США. Такие высокие налоги платили не олигархи, а малые и средние предприниматели, которые помимо всего прочего вынуждены давать большие взятки бюрократам. Таким образом, Ющенко начал оздоровление финансов со значительного сокращения налогов. Введение простого фиксированного налога для отдельных предпринимателей дало жизнь миллионам предприятий, а с жаждущими взяток инспекциями в области бизнеса велась нешуточная борьба.

Как только малый бизнес стал расти, Ющенко сосредоточил свое внимание на олигархах. Искусство быть олигархом заключается в том, чтобы повернуть правительственные решения таким образом, чтобы государственную собственность и богатства легально сделать своими. Ющенко предпринял действия по улучшению процедур принятия решений в правительстве, которые, как известно, были составлены олигархами с учетом своих личных интересов. Отныне стало невозможно подделать подпись премьер-министра.

Втихаря украинское правительство приватизировало много больших предприятий. До президентских выборов в 1999 г. ведущий украинский олигарх Григорий Суркис захватил четвертую часть всех региональных предприятий, занимающихся распределением электроэнергии. Параллельно с этим зять президента Кучмы Виктор Пинчук завладел правом собственности на пять больших металлургических заводов. В 2000 г. Украина продала четыре крупных нефтеперерабатывающих завода: три из них – различным российским нефтяным корпорациям, и один – казахстанской нефтяной компании «Казах Ойл», и так далее. Внезапно некогда бесхозные промышленные гиганты заимели конкретных хозяев, желающих делать деньги. Благотворное влияние принесло свои плоды.

Приватизированные украинские сталелитейные заводы начали крупную кампанию по увеличению экспорта. Зарубежные нефтяные компании активно поддерживали переработку нефти в Украине, обеспечивая самодостаточность страны в отношении дорогих нефтепродуктов и резко сокращая затраты на импорт нефти. Поскольку зарубежные нефтяные компании не могут требовать правительственных субсидий, то с олигархом, живущим в роскоши за счет субсидий на импорт (Александр Волков), больше не считаются.

Распределение электроэнергии в Украине было настоящей экономической нелепостью. В то время как электростанции принадлежали государству, платы с конечных потребителей взимали предприятия по распределению электроэнергии, но часто по бартеру, уходя, таким образом, от оплаты государственным электростанциям. Общая сумма неоплаченных счетов превышала 1 миллиард американских долларов в год. Когда Суркис возник в качестве владельца такого большого количества региональных предприятий по распределению электроэнергии, заместитель премьер-министра по энергетике Юлия Тимошенко заставила Суркиса оплатить счета, так же как и налоги, реальными деньгами.

Олигарх Игорь Бакай пару лет назад заявил, что все действительно богатые люди в Украине сделали свои деньги на импорте газа из России, и это справедливо в отношении Бакая, Волкова, Тимошенко, Суркиса и Пинчука. В общей сложности управляющие российского Газпрома и несколько украинских олигархов делили между собой около 3 миллиардов долларов США в год. Именно Тимошенко систематически подрывала и разрушала этот теневой бизнес до тех пор, пока ее друзья олигархи не вынудили ее уйти из правительства и добились ее ареста за предполагаемую коррупцию. В частности, Тимошенко вытеснила из этого бизнеса Бакая.

Увы, Тимошенко была свергнута прежде, чем она смогла реформировать угольную промышленность, которая чрезвычайно криминализирована, так как получает государственные субсидии. Угольная отрасль, возглавляемая руководителем Донецкой области и руководителем налоговой службы (!), образует третью основную группу олигархов наряду с Пинчуком и Суркисом. Остальные были разорены реформами.

Украинская история не закончена, но удивительные реформы состоялись, несмотря на ее теневых политиков, а успех всегда сопутствует успеху. И хотя журналисты украинских газет и телевидения не стали независимыми, люди узнают об этих изменениях, и даже в условиях усеченной украинской демократии с мнениями простых людей сейчас считаются.

Таким образом, в стране, где большинство руководителей воспринимается как мошенники, честный руководитель является диковинкой. В начале этого года Ющенко был свергнут коалицией левых и правых сил в парламенте, действующей в согласии с президентом Кучмой, который был сильно заинтересован в том, чтобы премьер-министр Ющенко был отстранен от власти. Однако, будучи в отставке, Ющенко становится все более и более популярным.

В полуреформированных посткоммунистических или развивающихся обществах олигархи, использующие государство в своих интересах, являются наибольшей проблемой. Однако с ними можно справиться, используя конкуренцию. Вместо того чтобы заключать с ними соглашения, реформаторам следует научиться стравливать их друг с другом, чтобы стимулировать конкуренцию, что и сделал Ющенко. Когда в стране дела идут из рук вон плохо, ее экономика становится простой. Однако политическая жизнь остается напряженной.

© Project Syndicate

Бацька беларускага тэатра

22 жніўня спаўняецца 140 гадоў з дня нараджэння беларускага акцёра і рэжысёра, пачынальніка беларускага нацыянальнага прафесійнага тэатра Ігната Буйніцкага.

Ён нарадзіўся ў 1861 годзе ў фальварку Палевачы блізу мястэчка Празарокі, што на Глыбоччыне. Скончыў Рыжскую каморніцкую вучэльню, потым вучыўся ў прыватнай драматычнай студыі ў Вільні. Падзарабіўшы трохі грошай каморнікам і вывучыўшы беларускі фальклор, ён пачаў ладзіць у Палевачах і Празароках танцавальныя і музычныя вечарынкі. У 1907 годзе ў Палевачах паўстае аматарскі тэатр, які ў 1910 годзе ператвараецца ў прафесійны пад назвай «Першая беларуская трупа Ігната Буйніцкага». Тэатр гастраляваў з такімі спектаклямі, як «У зімовы вечар», «Хам» Э.Ажэшкі і «Модны шляхцюк» К.Каганца, не толькі па Беларусі, але таксама ў Пецярбургу і Варшаве. Паказы аздабляліся дэкламацыяй вершаў, беларускімі песнямі і танцамі. Аднак праз 3 гады пад ціскам царскіх уладаў і з-за матэрыяльнай нястачы тэатр зачыніўся.

У 1917 годзе Ігнат Буйніцкі стаў адным з ініцыятараў першага беларускага таварыства драмы і камедыі. Яно адкрылася спектаклямі «Паўлінка» паводле Янкі Купалы і «У зімовы вечар» паводле Элізы Ажэшкі. У 1920 годзе Першае таварыства беларускай драмы і камедыі спыніла сваё існаванне. Замест яго ў Мінску адкрыўся Беларускі дзяржаўны тэатр (сёння – Нацыянальны акадэмічны тэатр імя Янкі Купалы).

Да 140-ых угодкаў Ігната Буйніцкага ў Глыбокім і Празароках, дзе знаходзіцца магіла і помнік заснавальніку беларускага тэатра, пройдзе невялічкі тэатральны фестываль.

Мар'ян КАРЫМОНТ

Вінаватае аказалася харчаванне

Беларуская федэрацыя лёгкай атлетыкі накіравала ў Міжнародную федэрацыю (ІААФ) матэрыялы расследавання, праведзенага па факце ўжывання спартсменкай Наталляй Салагуб забароненых прэпаратаў.

Згодна з версіяй беларускіх спецыялістаў, норандрастэрон трапіў у арганізм спартсменкі разам з харчовымі дабаўкамі замежнай вытворчасці, закупленымі ў Расіі. У медыцынскую камісію ІААФ былі накіраваныя спіс дабавак, якія ўжывала спартсменка, і ўпакоўка ад іх. Пра гэта сёння паведаміў Аляксандр Рудскіх, прэзідэнт Беларускай федэрацыі лёгкай атлетыкі.

У выпадку калі версія беларускіх спецыялістаў будзе прынятая, Наталлі Салагуб удасца пазбегнуць пакарання. Згодна з міжнароднымі нормамі, адказ павінен прыйсці на працягу 28 дзён.

Юрый ФЁДАРАЎ

Астрологический прогноз

от Вероники Кудрявцевой на 20 - 26 августа

Астропрогноз отражает общий природный социально-психологический фон наподобие прогноза погоды. Индивидуальное прогнозирование строится на точных данных: учитываются день, месяц, год, место и время рождения человека.

ОВЕН. Вы только и успеваете наблюдать за борьбой кланов, соседей, информационной войной и футболом в бюрократических структурах в самом начале недели. Лучше вообще исключить поездки до среды. Только действуя сообща, в компании, пробуждая к жизни ранее задуманный проект, во второй половине недели вероятна как финансовая помощь, так и прорыв в реализации честолюбивых замыслов. Можно отправиться за границу.

ТЕЛЕЦ. С деньгами трудно, следует экономить, опасаться воровства в понедельник и вторник. Вашей головной болью могут стать проблемы у детей или учебные вопросы. Приходится действовать в экстремальных обстоятельствах, и здесь уж следует уметь играть и участвовать в авантюрах. Во второй половине недели вам это с лихвой удается. Кто-то делает рывок в профессиональном отношении, достигает цели или новой работы неожиданным образом.

БЛИЗНЕЦЫ. Дом становится местом острых ситуаций, могут появиться непрошеные гости в понедельник и вторник. Вердикт суда или требования супруга способны оказаться непосильными. Хорошо, что найдутся средства, спрятанные на «черный день» или полученные как возврат долга. Самые перспективные и обнадеживающие сведения поступают во второй половине недели из иностранных источников, структур власти или от любимого человека.

РАК. В результате чрезвычайных обстоятельств придется давать большое количество интервью или много общаться в самом начале недели. Поездки вписываются в мрачную картину, лавина информации или документов требует быстрого реагирования. Кто-то из коллектива сотрудников, какой-то общественной организации возвращает к теме прошлых планов. Во второй половине недели вы способны резко поднять свой рейтинг и использовать это для достижения необходимых результатов.

ЛЕВ. Похоже, что детям необходима будет ваша спонсорская поддержка. Впрочем, и в реализации творческих или игровых замыслов следует рассчитывать только на себя в начале недели. Надо отдать должное – вы выходите в лидеры общественного мнения, а кто-то решительно настроен на предложение о браке или выгодном союзе. Не упустите счастливый случай во второй половине недели, рискуйте, любите, развлекайтесь или играйте.

ДЕВА. Умейте держать удар, какими бы деструктивными ни оказались слухи и информация вокруг вашей персоны в самом начале недели. В родном доме, у ребенка не исключены катастрофические настроения. Все будет в порядке, если вы, как фокусник, припасли альтернативный вариант, касающийся глобальных планов. Покупка, обмен квартир и офисов могут дать нежелательный результат.

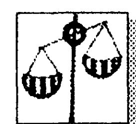

ВЕСЫ. Желательно быть повнимательнее к родным и близким, не полагаться на соседей в серьезных вопросах, очень осторожно заниматься вопросами недвижимости в самом начале недели. Самое боевое участие в информационных технологиях, приключениях, встречах с элитой или иностранными представителями резко повышают настроение и пробуждают вкус к жизни во второй половине недели. Кто-то готовится к свадьбе. Вам везет и в картах, и в любви.

СКОРПИОН. Вы способны попасть в ненадежную финансовую историю в понедельник и вторник, когда трудно будет изъять денежные средства из оборота. Кто-то занят разбирательством темных историй среди знакомых, проблем с документами, что несколько обесточивает запас жизненных сил. Однако благодаря собственным коммерческим способностям и «боевой службе» вы можете во второй половине недели получить неплохую прибыль, наблюдать благотворные изменения в доме.

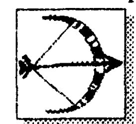

СТРЕЛЕЦ. Разногласия с супругом и общественное порицание способны принять конкретные очертания в самом начале недели. Поэтому лучше даже исчезнуть с глаз долой. Попридержите также стремление тратить деньги, иначе можно лишиться крупной суммы. Во второй половине недели удается какая-то авантюра, новые знакомства и родные дети сулят удачу, благодаря целой группе людей появляется популярность, особенно среди противоположного пола.

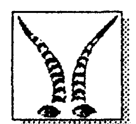

КОЗЕРОГ. Вы способны вовлечься в довольно опасное предприятие, а кто-то будет иметь дело с медицинскими учреждениями в понедельник и вторник. Готова раскрыться тайная информация, которую вы, тем не менее, сможете использовать в качестве интриги, обернуть в свою пользу для укрепления позиций. Не исключено начало реализации уже обозначавшейся ранее идеи, приятное пребывание за границей, что сулит не только моральное, но и материальное удовлетворение.

ВОДОЛЕЙ. Бывает и так, что симпатичный вам человек, или же ребенок, выжимает все соки, а в результате – никакой благодарности. Главное – не вовлекаться в истории с квартирой или родственниками любимого человека. Тем более что во второй половине недели острота проблем снижается, язык явно до Киева доводит, и вы уже увидите неожиданный выход из сложных взаимоотношений. Хорошо бы попутешествовать в это время вдвоем.

РЫБЫ. Ваши рискованные действия способны вызвать широкий общественный резонанс. Или же резонанс может устроить супруг дома, и вам придется даже кого-то спасать. Во второй половине недели вы находите мецената или спонсора, который оказывает тайное покровительство. Делайте карьеру! Кто-то становится смелее и возвращается к старой любви, забытым дружеским связям.

Галоўны рэдактар
Павел ЖУК

© НАША СВАБОДА. Спасылка на газету НАША СВАБОДА абавязковая. Рэдакцыя можа не падзяляць меркаванні аўтараў, публікаваць артыкулы дзеля палемікі
Адрас: г.Мінск, пр-т газеты «Известия», 8-173. Пасведчанне аб рэгістрацыі № 1289. Выдаецца з 25 лютага 2000 г. Заснавальнік Зміцер Жук.
Выдавец — рэдакцыя газеты НАША СВАБОДА. E-mail: NPSvaboda@irex.minsk.by Надрукавана з дыяпазітываў заказчыка на паліграфічным РУП «Чырвоная звязда»
220073, г. Мінск, Першы загарадны завулак, 3. Заказ №1749 Нумар падпісаны ў друк 19/08/2001 (15:00) Наклад — 9.410